Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Issued daily except Sundays and Holidays

LETO—YEAR X. | Entered as second-class matter January 25, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. | CHICAGO, ILL., SREDA 24. OKTOBRA (OCTOBER) 1917 | ŠTEV.—NUMBER 250.

Nove določbe za nabore.

Registriranci, kar bo še pozvanih v armado, razdeljeni v pet razredov.

NAČRT ZA NABORE POSTAL JAVEN VSLED POMOTE.

True translation filed with the postmaster at Chicago on Oct. 24, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C. — Pet razredov, v katere bodo razdeljeni možje, ki čakajo na nabore, po novih določbah, priznanih od predsednika Wilsona, je postalo znanih pred časom, kot so nameravali v uradu gen. Crowderja.

Izvedelo se je, da je bilo odkrito v soboto zvečer pri obedu v New Yarku, ki sta se ga udeležila vojni tajnik Baker in gen. Crowder, kar je bilo uradna tajnost skozi en teden ali več dni.

Gen. Crowder se je razgovarjal o novi regulaciji, ne da bi imel namen objaviti razrede, toda nekteri člani lokalne komisije za oproščenje v New Yorku ki so mislili pojasniti govor gen., so tiskali razrede na zadnjo stran jedilnih listkov.

Razredi so sledeči in pokažejo vsakemu registrirancu, v kteri razred spada in po kterem redu bodo različni razredi poklicani v službo:

I. razred.

1. Samec brez sorodnikov, ki so odvisni od njega.
2. Oženjen mož (ali vdovec z otroci), ki iz navade ne podpira svoje družine.
3. Oženjen mož, ki je odvisen od podpore svoje žene.
4. Oženjen mož (ali vdovec z otroci) brez koristnega dela, družina se preživlja z dohodkom, ki je neodvisen od njegovega dela.
5. Mož, ki ni popisan v tem ali drugih razredih.
6. Neizučen delavec.

II. razred.

1. Oženjen mož ali oče otrok brez matere, ki opravlja koristno delo, toda njegova družina ima dosti dohodkov brez njegovega dnevnega dela, da ima prilično podporo v njegovi odsotnosti.
2. Oženjen mož — brez otrok — žena se lahko sama preživi in brez trpljenja.
3. Izučen farmarski dalevec, zaposljen v potrebnem poljedelskem podvzetju.

III. razred.

1. Mož z rejenčki, odvisnimi od dnevnega dela za prehranitev.
2. Mož s starimi ali invalidnimi stariši, starimi stariši, odvisnimi od dnevnega dela za prehranitev.
3. Mož z brati in sestrami, ki so nezmožni prehranjevati sebe in so odvisni od dnevnega dela za prehranitev.
4. Okrajni ali občinski uradniki.
5. Policaji ali ognjegasci.
6. Potrebni rokodelci ali delavci v arzenalih, orožarnih ali mornariških arzenalih.
7. Potrebni colninski uradniki.
8. Osebe, potrebne v razpečavanju pošte.
9. Potrebni uslužbenci v službi Združenih držav.
10. Izredno speciliazirani upravni izvedenci.
11. Tehnični ali mehanični izvedenci v industrijalnih podvzetjih.
12. Izredno specializirani poljedelski izvedenci v poljedelskem državnem ali narodnem uradu.
13. Namestni ali družni ravnatelji v potrebnem industrialnem podvzetju.
14. Namestni ali družni ravnatelji v potrebnem poljedelskem podvzetju.

IV. razred.

1. Oženjen mož z ženo (in) ali otroci (ali vdovec z otroci), ki so odvisni od dnevnega dela za prehranitev in nimajo druge podpore.
2. Mornarji v pomorski službi ali trgovci ali državljani v Združenih državah.
3. Vodje potrebnih industrijalnih podvzetij.
4. Vodje potrebnih poljedelskih podvzetij.

V. razred.

1. Državni ali zvezni uradniki.
2. Regularno ali pravilno ordinirani duhovni.
3. Bogoslovci.
4. Osebe v vojaški ali mornariški službi.
5. Inozemci.
6. Sovražni inozemski podaniki.
7. Moralno nesposobni.
8. Osebe fizično, stalno ali duševno nezmožne.
9. Licenzirani pilotje.

Štrajk v Arizoni je končan.

PRAVICA UNIJE PRIPOZNANA.

Washington, 23. okt. — Vladna delavska komisija, katero je imenoval predsednik Wilson, je danes formalno naznanila v telegramu z zapada, da je stavka rudarjev v bakrenih rudnikih Arizone končana.

Globe, Ariz., 23. okt. — Operatorji bakrenih rudnikov v tem okrožju so sprejeli pogoje vladne industrijalne komisije pod vodstvom tajnika delavskega departmenta Williama B. Wilsona. Člani rudarske unije so tudi glasovali, da se bodo držali pogojev komisije. Pogoji so, da delodajalci ne smejo preganjati rudarjec, če so člani unije in unijski rudarji morajo biti tolerantni napram svojim neunijskim tovarišem.

AVTOMOBIL V JARKU.

Lafayette, Ind. — Pearl Foster, Cyril Hundson in dekleti Blanche Mullen in Ruth Malada so se peljali z avtomobilom proti domu, ko so na potu srečali voz, naložen s senom. Foster je hotel zdrkniti naprej mimo senenega voza, pa je avtomobil skočil v jarek in se prekucnil. Dekleti sta dobili zelo težke notranje poškodbe, da so ju morali prepeljati v bolnišnico, mejtem ko sta fanta ostala nepoškodovana.

Žrtve potapljače.

Našli so smrt, ko je torped zadel ladjo brez svarila.

True translation filed with the postmaster at Chicago on Oct. 24, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C. — Poročilo generala Pershinga o izgubi vsled potopa transporta "Antilles," navaja sledeča imena:

Vojaki.

Bosworth, prostak G. R., sanitetni oddelek; mati mrs. Sophie Bosworth, Ocean street, Milburn, N. J.

Bradbury, prostak M. G., sanitetni oddelek, mati mrs. Engel Bradbury, 1 Rochester street, Boston, Mass.

Bright John, prostak pri infanteriji; oče Mike Bright, 1241 Lake street, Milwaukee,

Cotrell, prostal Roy pri infanteriji; mati mrs. Alfred Cotrell, Clinton, Ind.

Echel E. L., prostak pri poljskem topništvu.

Egert Ernest, prostak pri infanteriji; bližnja prijateljica gdč. Edna Burnett, 332 North Forty-fourth street, Chicago.

Ekhart Anton, prostak pri infanteriji; bratranec Charles Ritt, Ferrywharf, Newport, R. I.

Faust William L., prostak pri poljskem topništvu; mati mrs. Sarah Faust, Stony Creek Mills, Pa.

(Dalje na 5. st., 1. kol.)

Zavezniška ofenziva se bo nadaljevala vso zimo.

Ameriške čete so pripravljene.

True translation filed with the postmaster at Chicago on Oct. 24, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Washington, 23. okt. — General Haig bo izvreval zimsko kampanjo. Njegovi udarci v Flandriji groze z ministrsko krizo v Nemčiji in zavezniki imajo dovolj materijala za nadaljevanje udarcev. To je jedro poročila tajnika Bakerja, ki ga je izdal snoči v obliki svojega tedenskega pregleda vojnih dogodkov in ki sledi:

"Naši možje v Franciji so po treh mesecih intenzivnega vežbanja v izbornem fizičnem položaju in sposobni za boj. Prilagodili so se podnebju in počutijo se v bojnem pasu kakor doma.

Francoske armade in ljudstvo je gorko in naudušeno sprejelo naše čete. Kakor nam poročajo, so čete pri najboljšem zdravju.

V pravkar končanem tednu je bilo bolj mirno na vseh frontah. Na zapadnem bojišču že prevladuje slabo vreme, pojavljajo se zimske razmere in napadalne čete imajo vedno večje težave s terenom. Kljub temu pa bo angleškim in francoskim poveljnikom mogoče nadvladati naturne ovire s pomočjo mogočne sile v materijalu in moštvu in nakupičenjem tehniških sredstev za bojevanje, s katerimi so se pripravljali več mesecev, in pričakovati je, da se bo ofenziva nadaljevala s kratkimi presledki. Možnosti ni, da bi se zavezniki letos podali v zimska bivališča.

Važnost bitke v Flandriji se je začela šele razvijati. Da spoznamo pravo znamenitost te bitke in nje učinek, ki ima na nemško armado in nemško ljudstvo, moramo se v kratkih potezah ozreti na nemške napade v Rižanskem zalivu.

Dasiravno ne moremo podceniti pridobitve sovražnika, ni mogoče prezreti, da so Nemci začeli s temi operacijami na vzhodnem bojišču z namenom, da potolažijo ljudstvo in da se lože obranijo notranjih težav, ki groze z novo kabinetno krizo v bližnji bodočnosti.

Nemško visoko poveljništvo je nedavno poiskalo najslabšo točko za pridobitev uspeha, ki mora biti bolj politične kot pa militaristične vrednosti. Otoki pri finskem obrežju v rokah sovražnika nikakor ne odvagajo zaveznških zmag na Flandrskem. Pametna staregija zahteva, da se v tako kritičnem momentu ne dele vojaške sile. Ako bi sovražnik imel količkaj vere v možnost svoje zmage na zapadu, bi vrgel sleherni delček svoje moči v boj na Flandrskem za poraz zaveznikov in izvojevanje "miru z zmago", ki ga Nemci vedno naglašajo za svoj vojni cilj.

S tem, da je Nemčija raztegnila svoje črte na vzhodu, je obenem podaljšala črto svojih komunikacij. Iz tega razloga nam morajo dogodki v Rusiji še bolj utrditi vero v končno zmago zaveznikov.

Z zapadne fronte poročajo o zakopih upadih in navadnih topniških dvobojih. Izoliranih protinapadov sovražnika, ki so pa brez uspehov je bilo pričakovati; taki protinapadi pa le vzdržujejo agresivni duh med zaveznškimi četami. Očitno je, da so se komaj začele kazati posledice strašne kazni zaveznškega topniškega ognja na zapadni fronti. V nobeni prejšnji bitki niso Nemci po kratkem boju zamenjali toliko divizij svojega vojaštva s svežimi četami. Število dezerterjev, ki prihajajo z nemške strani v zaveznške linije, se je povečalo.

Vesti o prihajajoči avstrijski ofenzivi proti Italiji se ponavljajo že en teden; javljajo tudi, da se za ta napad koncentrirajo avstrijske in nemške divizije. Kdor pozna položaj, lahko zaključi takoj, da so te vesti pretirane. Četudi bi dopustila letna doba, ne bi mogel sovražnik koncentrirati toliko svežih divizij, ki jih cene na štirideset, v ozki tridentski dolini, kamor vodi en sam železniški sistem. Mogoče je, da so centralne države, boječe se nadaljnih italijanskih uspehov na soški fronti, spravile skupaj večje število čet za odbijanje italijanskega prodiranja in za reokupacijo nedavno izgubljenega terena, če je mogoče.

V gibanju ameriških čet je omeniti eno zanimivost, da so železnice v Združenih državah od začetka mobilizacije prevozile 914.195 mož pod vodstvom vojnega departmenta; 256.815 mož se je vozilo v turističnih spalnih vagonih, ostalo moštvo pa v navadnih, dnevnih vozovih. Prevažanje čet se je doslej izvršilo brez ene same večje nesreče in kooperacija med železnicami in departmentom je bila povsem efektivna."

Vesti z bojišča.

True translation filed with the postmaster at Chicago on Oct. 24, 1917 as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Nova francoska ofenziva.

Pariz, 23. okt. — Francozi so danes izjutraj izvršili napad na fronti ob reki Aisne severovzhodno od Soissonsa. Vojni stan javlja, da je bil dosežen velik uspeh na vsi bojni fronti in zajeli so številno ujetnike.

Nemci vrženi nazaj v Rusiji.

Petrograd, 23. okt. — Nemci so poskušali vdrugič izkrcati čete na obali Estonije, — javlja ruski vojni stan — toda Rusi so jih vrgli nazaj. Poskus je bil narejen blizo Mojsekula, osem milj severno od Werderja.

Poraz nemških cepelinov.

Washington, 23. okt. — Nemčija je menda izgubila polovico vse svoje efektivne flote velikih cepelinov pri napadu na Anglijo 20. oktobra. Tako se glasi oficijelno brzojavno poročilo, ki je prišlo sem.

Rusi potopili šest nemških ladij.

London, 23. okt. — Iz Petrograda poročajo uradno, da so Rusi potopili šest nemških bojnih ladij in devet drugih poškodovali v bojih v Rižanskem zalivu in Munski ožini. Najmanj šest nemških torpedovk je umlčenih. Med poškodovanimi ladjami sta dve veliki iz razreda drednatk. Rusi so izgubili "Slavo", oklopnico drugega razreda in manj kot pol tucata torpedovk. Izvzemši teh ladij se je Rusom posrečilo ohraniti svoje brodovje nedotaknjeno, dasiravno imajo Nemci veliko močnejšo floto. Rusi zdaj čuvajo južni vhod v Finski zaliv, kjer je bilo v nedeljo opaziti nemške submarinke.

Otoki Oesel, Mun in Dago so danes popolnoma v nemški posesti. Nemci poročajo, da so ujeli na teh otokih 20.000 Rusov in vplenili 100 topov in bojnega materijala. Neuradna vest iz Stockholma pravi, da so Nemci zbrali večje število submarink in razruševalcev v vodovju vzhodno od Danske v pričakovanju, da bo zaveznška flota skušala forsirati pot v Baltik z namenom, da pomaga Rusom.

Ruska admiraliteta pravi v svojem poročilu, o bojevanju v Baltiku prejšnji teden, da so se ruske morske enote izvrstno borile proti veliko močnejšim Nemcem.

London, 23. okt. — Nemške čete so se izkrcale na obrežju Estonije več kot sto milj v ozadju ruske armade severozapadno od Rige. Izkrcanje se je izvršilo na treh krajih in sledilo je močnemu bombardiranju z morja. Prve čete so šle na suho na werderskem polotoku, druge osem milj severno pri Matzalu in tretje na zapadnem delu polotoka. Izkrcane čete ugrožavajo utrjeno rusko pristanišče Reval ob Finskem zalivu, ki ga zapuščajo Rusi z vso naglico.

Ruska submarinka je potopila velik nemški transport in vsekakor poškodovala, če ne potopila dreatko razreda "Markgraf" (25.000 ton.) Nemški eroplan je obsul submarinko s kroglami, ki se je morala umakniti, preden je mogla opaziti rezultat torpedne eksplozije na drednatki.

Iz Petrograda selijo vse važneje tovarne za izdelovanje municije.

Zaveznška ofenziva v Belgiji.

London, 23. okt. — Divji nemški protinapadi, ki so ga izvršili zadnjo noč severno od železnice Ypres-Staden na zapadni flandrski fronti, je prisilil Angleže, da so se umaknili v kratki razdalji iz ene okupiranih pozicij. Tako javlja danes vojni stan. Protinapad se je koncentriral okrog južnega roba gozda Houthulst, kjer so angleško-francoske čete osvojile novo ozemlje v pondeljkovem navalu.

Angleži in Francozi so včeraj napadli v gosti megli, kateri je sledilo zelo viharno vreme. Neuradna poročila z zapadne flandrske fronte pravijo, da je bilo v pondeljek ujetih okrog 400 Nemcev.

51 eroplanov padlo v novem navalu.

London, 23. okt. — Kakor poročajo iz nemških in zaveznških virov, je bilo od sobote, ko se je pričela nova zaveznška ofenziva v Belgiji, izstreljenih in drugagače uničenih 51 eroplanov in med temi je padlo 39 nemških. Berlin trdi, da so Angleži izgubili dvajset letalcev, toda angleški vojni stan pripozna izgubo le petih eroplanov. Angleški avijatiki so uničili 32 in francoski sedem nemških eroplanov.

Zavezniki bodo definirali vojne cilje.

Anglija ne vidi miru še to leto.

True translation filed with the postmaster at Chicago on Oct. 24, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

London, 23. okt. — Lloyd George je danes izjavil v govoru, da bodo zavezniki določili končne vojne cilje na bližajoči se konferenci v Parizu. To pomeni, da bodo zavezniki definirali mirovne pogoje, s katerimi se lahko vsedejo k mizi v mirovni konferenci s centralnimi državami.

Ministrski predsednik je dejal dalje, da delujejo zavezniki v največji slogi. Bližajoča se konferenca bo najvažnejša za časa vojne, kajti udeleže se je zastopniki Združenih držav in ruske demokracije.

Lloyd George in zakladničar Bonar Law sta bila glavna govornika pri demonstrativni otvoritvi jesenske kampanje za narodno ekonomijo v dvorani Albert. Izraz velikanskega naudušenja na shodu je pokazal odločnost Anglije, boriti se toliko časa, dokler ni izvojevana zmaga.

"Dve stvari prinašata absoluten poraz za Nemčijo — je rekel George — in to sta — prisostvovanje Amerike v vojni in padajoča efektivnost podmorskih čolnov. Toda stalnega miru še ni na vidiku. Skleniti mir zdaj bi se reklo narediti premirje, kateremu bi sledila še groznejša vojna. Edina pot za skrajšanje vojne je pripravljenost za dolgo vojno. Ne bom prerokoval, kdaj se konča konflikt. Noben pameten človek ne bo podaljšal vojno nit iza eno uro dalj, kakor je pa potrebno za dosego stalnega miru; mir mora biti satlen, ne pa preddobje večje in strašnejše vojne.

IZGREDNIKI SO IMELI ENAKA ZNAMENJA.

East St. Louis, Ill. — Kongresni komitej, ki ima preiskati plemenske izgrede v East St. Louisu, je pričel z delom. Frank J. Cuningham je pričal, da só vsi izgredniki nosili srajce modre barve. Ravno to je izpovedala neka druga priča prejšnji dan.

BANDITJE SO ODNESLI PETE.

Dyersbugr, Tenn. — Šerif Bryant, ki je šel lovit bandita, ki sta oropala vlak na Chicago, Memphis & Gulf železnici za $12,000 blizo Mistona, se je vrnil z lova brez uspeha. Šerif pravi, da ni našel sledi za njima.

VREME.

Chicago in okolica: V sredo jasno z naraščajočo temperaturo. Menjajoči se vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah povprečno: 30. Solnce izhaja ob 6:12. zahaja ob 4:57.

POVIŠANA POŠTNINA.

Washington, 23. okt. — Poštnina treh centov za pisma stopi v veljavo 2. novembra. Generalni poštar je danes izdal določbe in reguliranje z ozirom na nove poštne cene. Poštnina prvega razreda — pisma in vse, kar je zapečatenega — je povišana za en cent pri uneči in drobcu unče. Poštnina za pisma bo odslej tri cente do ene unče teže. Poštnina za spisane dopisnice bo dva centa, za tiskane pa en cent kakor doslej.

Za pisma, ki se imajo dostaviti v mestu, v katerem so oddana na pošto, ostane stara poštnina dva centa.

Vaš sosed morda še ne ve, da je dnevnik "Prosveta" zelo priljubljen pri svojih čitateljih. Opozorite ga!

DANES JE "LIBERTY DAY".

KUPITE Liberty bond

Štiri dni je še časa.

Nemške čete kažejo znamenja revolte.

True translation filed with the postmaster at Chicago on Oct. 24, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

London, 23. okt. — Iz Petrograda poročajo, da se je nemškimi četami nabojišču ob reki Dvini pojavila velika nezadovoljnost vsled nadaljevanja vojne četrto zimo in ta nezadovoljnost je že rodila nepokorščino napram poveljnikom. Stvar so razodeli nemški vojaki, ki so jih Rusi ujeli. Nemški poveljniki so ostro kaznovali nepokorne vojake, ali vse to ni potlačilo upornega duha.

V enem polku so nemški vojaki organizirali ligo, ki je zahtevala mir in podpisala načela ruske revolucije; poveljništvo je seveda tako zatrlo delovanje lige. Slaba oskrba potrebščin za prihajajočo zimo je eden vzrokov nezadovoljnosti.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Cenjenim naročnikom se naznanja, da naj malo potrpe; sedaj imamo veliko sitnosti z razpošiljatvijo lista vsled novega zakona. Vžasih se pripeti, da gre list zelo pozno iz Chicage, čeprav ga pošljemo redno vsak dan kakor doslej.

SLOVENEC -- GLAVAR INDIJANCEV.

Povest o zlatoiskalcih. — Spisal F. S. Tauchar.

(Nadaljevanje)

Roža je prečitala besedilo, ki je bilo zelo kratko:

"Govoriti moram z vami glede Grillove zadeve. — Anderson."

"Reci mu, naj malo potrpi, kmalu pridem," je naročila služkinji in se pričela opravljati, dočim je deklé hitro izvršilo njeno naročilo.

"Zdelo se mi je, da me bo vsprejela," je rekel smeje, ko mu je to naznanila služabnica.

Ni dolgo čakal, kajti kmalu so se odprla vrata in Roža je vstopila.

"Ali vam je morda znano kaj natačnejšega o mojem soprogu?" je vprašala in nestrpno pričakovala odgovora.

Anderson ji je nejasno odgovoril. Nato je pričel izvrševati dano mu nalogo. Povedal ji je, kar se mu je zdelo potrebno. V začetku se je branila iti v hišo človeka, katerega niti ne pozna, toda Anderson je bil precej spreten govornik, in tako je končno privolila.

Anderson se je nato poslovil. Naslednji dan sta se Roža in hčerka preselili v novo stanovanje, katero je bilo pripravljeno za njiju že več let. Ker je bilo novo stanovanje veliko lepše in udobnejše kot prejšnje, sta se hitro udomačili in bili zadovoljni.

Na vsa njena vprašanja, zakaj se Misterijozni Zlatar tako zanima za njiju, je Anderson odgovarjal tako nepojmljivo, da ni mogla kaj natačnejšega izvedeti. Rekel ji je, da je njegov klijent plemenit, blag in zelo dobrotljiv mož, ki ne more trpeti, da bi bila zapuščena žena in njena mala hčerka brez oskrbe in varstva. Nadalje ji je pripovedoval, da je šel ta njen čudni dobrotnik na vzhod radi važnih opravkov in da se kmalu vrne, kajti Roža se je čudila, zakaj gospodarja ni doma in kako da njo smatrajo za nekako gospodinjo v novem domu. Take in enake stvari ji je navadno pripovedoval, in ona se je morala zadovoljiti, ker ji kaj več ni nikdar povedal 'radi 'gotovih vzrokov.' Anderson je tudi stanoval v isti hiši, in tako jih najdemo skupaj.

Ko je Anderson povedal Mileni, da se Misterijozni Zlatar zelo zanima za njo in za njeno mamo, je postala radovedna. Primaknila se je bližje k njemu in ga nežno prijela za roko.

"Zelo čudno in skrivnostno življenje, katerega ne morem razumeti, sta živela moja mama in papa. Mama mi je povedala, da je moj pravi oče nekoga ubil in nato izvršil samomor, in da je bil moj sedanji papa jako zloben človek." In dekletce je razložilo odvetniku žalostno povest, ki jo je čula iz ust svoje matere takrat, ko ju je spoznal Pavel.

Anderson je poslušal. Njemu je bila znana ta povest, — ah, tako natančno! — Otožen je postal in tesno mu je bilo pri srcu, ko je čul iz ust nedolžnega otroka, kako je izgubila svojega dragega očeta.

Pripovedovanje je zaključila z vzdihom: "Ah! da bi moj pravi papa še živel, kako srečni in veseli bi bili, jaz bi ga zelo ljubila."

Anderson se zdaj ni mogel več vzdržati.

"Tako, tako — da bi ga ljubila pravi?" jo je vprašal z dobrohotnim glasom. "Ako boš res zelo pridna in ubogljiva deklica, ti bom nekaj povedal . . ."

"Oh prav vse te bom ubogala in pridna bom tudi, striček," je odvrnila hitro, "povej mi."

"Če boš res tako pridna in ubogljiva, bom pa povedal," je rekel. "Tvoj pravi oče ni — mrtev. — On živi — jaz vem, da živi in kje živi . . . toda ne povej tega mami, — bo že zvedela, ko bo čas za to!" Ozrl se je v dekleta in pričakoval, kakšen efekt je napravilo nanjo njegovo odkritje.

Njegove besede so napravile večji vtis, kot je on sam pričakoval, kajti v naslednjem trenutku se je pred njim pojavilo vitko telo mlade žene, ki je rekla z otožnim glasom:

"Ni potrebno, da bi mi pripovedovala, ker sem že vse slišala. Toda, gospod Anderson, kar pravite vi, je ne mogoče. Vi pripovedujete moji hčerki to le radi tega, da bi jo tembolj razveselili. Ah, da bi bilo vaše pripovedovanje resnično . . . toda ne, — moj dragi — ljubljeni soprog je — mrtev . . . in nikdar več se ne bodemo videli . . . Ko bi on res živel, bi se prav gotovo vrnil k meni! Saj me je ljubil tako goreče . . . in jaz sem mu bila vdana z dušo in telesom . . . Darovala sem mu vse — kar mi je narava podelila . . . zato ne morem verjeti, da on živi . . . kajti ko bi še živel, bi prav gotovo prišel k meni, — ne meneč se za razmere, v katerih se nahajam...! Toda on ne živi . . . on ne živi . . . Ah! Pavel . . . moj dragi, moj ljubljeni ideal!" je blazno kričala in vila svoje bele roke po zraku.

Anderson je skočil kvišku in jo prijel za roke; vodil jo je h klopi da se je vsedla. Ihtela je neutolažljivo, medtem ko ji je njena hčerka ljubko otirala solze z njenih bledih lic.

"On živi — res živi," je potrdil odvetnik še enkrat. "Jaz popolnoma natančno vem, da on še živi! Videl sem ga, govoril z njim, to ni nikako tolažilno prigovarjanje, ampak čista in gola resnica!" In zopet je priskočil vbogi ženi na pomoč, ker se je onesvestila.

Toda kmalu se je zavedla. "To kar ste mi ravnokar povedali, ne more biti res," je vzdihnila žalostno. "Ne morem verjeti, da je kaj takega mogoče, dasiravno bi bila neizrečeno vesela, če bi bilo res. Ako je res — in ker veste to že tako dolgo, zakaj ste mi prikrivali tako dolgo? — Zakaj mi niste to prej pojasnili?" in neverjetno ga je gledala.

Počasi in spoštljivo ji je razložil odvetnik vzroke, zakaj se Pavel ni hotel izdati, zakaj je živel vstran od svojih dragih, kako je bilo njegovo srce strto in uničeno, ko je zvedel, da je ona žena drugega. Ona je vzdihovala in njeno telo se je krčilo v britki bolesti, ko je čula to žalostno, toda resnično povest.

"Ah, da bi bila vsaj vedela!" je zdihovala, "koliko trpljenja, koliko mizerije bi bilo odstranjene, — toda zdaj je prepozno . . . prepozno!" Sklonila je glavo na ramo svoje hčerke in bridko jokala.

Odvetniku je postalo težko pri srcu, videč Rožo v tako obupnem položaju. Bil je odkrit prijatelj teh ljudi, zato so ga solze nesrečne žene tembolj žalostile.

Ne vedoč kaj mu je storiti, je šel po vrtu proti ograji, oziraje se brezbrižno na vse strani po okolici. Kmalu je presenečen obstal, kajti skozi vrtna vrata je pribežala čudno opravljena ženska, otepajoč si cestni prah s krila. Ko je tujka ogledala Rožo, je takoj stekla k njej.

Bila je Solnčna Roža, — mlada Indijanka.

"Končno sem te vendarle našla!" je vsklinila veselo, dvignivši trudno njeno glavo. "Poznaš li še svojo rdečo sestro?"

Roža jo je presenečeno pogledala in Anderson se je približal hitrih korakov. Po kratkem presledku je Roža odgovorila:

"Da, poznam te. Ti si indijanska deklica, ki si me že enkrat prej obiskala. Kaj te je privedlo v te kraje?"

"Nekaj zelo važnega ti imam povedat, moja bela sestra," je odgovorila Indijanka, medtem ko je mala Milena gledala čudno obiskovalko v presenečeni radovednosti. "Da, nekaj tajnega ti imam povedati, toda samo tebi; nihče drugi ne sme slišati, izvzemši, da sama komu poveš pozneje, ko si enkrat vse slišala od mene."

"Zelo zvit in previden namigljaj, da naj se odstranim," je pomislil Anderson in se obrnil vstran.

Roža je radovedno pogledala Indijanko.

"Jaz nimam nikakoršnih skrivnosti," je rekla; "karkoli naj že bo, kar mi imaš povedati, smeš povedati vpričo nas vseh."

Indijanka se je obotavljala trenutek, nakar je začela pripovedovati:

"Prinesla sem ti sporočilo od nekoga, ki je bil mrtev, — toda povrnil se je zopet v življenje . . .! Od nekoga, ki te je ljubil . . . in te ljubi še danes . . . Od onega, ki baš zdaj pričakuje milodoneči glas iz tvojih ust, ki naj bi ga klical k tebi kot nekdaj . . ."

"Katerega vendar misliš"! vsklikne Roža vsa zbegana.

"Tvojega moža . . .! — Očeta tvoje ljubke hčerke . . ." odgovori Solnčna Roža prepričevalno.

"Mojega moža . . .! Pavel Bregarja . . .! Jeli to mogoče . . .? Ah — solnce! kako svetlejše in lepše se mi zdiš . . . Vse nebo je postalo veliko — modra roža — ob misli, da ti živiš . . ." Tako je vsklikala v blazno-veselem razpoloženju.

Dala je duška svojim srčnim čutilom, katere je zatajevala radi krivih razmer v letih svoje najlepše mladosti . . .

"Ah, Pavel moj dragi . . . kje si . . .? — Z odprtimi rokami te pričakujem . . . pridi in ozdravi moje bolno srce . . .!" je proseče vpila in razprostrla roke po zraku. V odgovor so se odprla vrtna vrata in — Pavel Bregar se je pojavil pred njo.

Skočil je k njej, objel jo prisrčno, ter strastno in neprenehoma poljubljal njene ustne, lica, oči, — s poljubi ji je pokril ves obraz . . .

"Moje najdražje in najkrasnejše bitje," je šepetal v prijetni razburjenosti, "po dolgih letih sva zopetno združena . . . Kako dolgo in nestrpno sem pričakoval tega dneva! . . . toda končno je vendarle prišel — in s tem je pozabljeno vse gorje, vse bridke izkušnje in trpljenje zadnjih let!" Od utrujenosti in slabosti je sedel na klop in privil svojo drago k sebi, medtem ko je Anderson dvignil Mileno v svoje naročje, videvši, kako nezaupljivo gleda njej popolnoma tujega, vendar pravega — njenega rednega očeta . . .

Solnčna Roža je stala ob ograji njen obraz je bil žalosten, njeno srce polno bridkosti, medtem ko je gledala srečno snidenje onih, ki so se medsebojno tako ljubili.

Lahna sapica je šuštela skozi veje vrtnega drevja — in ptičje žrvgolenje se je nadaljevalo v vsej svojej brezskrbnosti.

Solnčna Roža je topo gledala predse. Bliskovito so se ji porajale slike iz vsega njenega življenja v tem trenutku pred njenimi motnimi očmi . . .

Kazalo se ji je le trpljenje in preganjanje... Le tu in tam — kot blisk kratek žarek — upanja in sreče . . . in potem večna tema . . .

23.

Dolgo sta tako sedela ponovno združena Pavel in Roža, ne da bi kdo pretrgal molk. Sedeč poleg svoje ljubljene žene in s svojo malo hčerko v naročju, se je Pavel najsrečnejšega človeka počutil na celemu svetu.

Po prestani izkušnji še le znamo ceniti pravo in srečno življenje . . .

Anderson je stal poleg in z zadovoljstvom opazoval veselo in srečno družino, kateri je imel čast biti privatni svetovalec.

Končno se je ozrla Roža v bledo obličje Pavletovo in rekla:

"Ah, Pavel, — dobro je, da me veselje ne umori. Ne moreš si misliti, kako neizrečeno čudno se počutim. Tako sem srečna — — toda . . . toda . . ."

"Kaj ti teži srce, draga moja?" jo vpraša Pavel.

"Bila sem žena drugemu . . . medtem ko si ti živel."

"Temu nisi kriva ti. Jaz vem vse. . . Pozabljena naj bo ta kupa trpkega življenja, živeli bomo na novo in veselejše," in privil jo je k sebi tesneje. "Spočij se na mojih rokah," je rekel, "kajti minula so leta, odkar te niso objemale moje roke. Dolga leta grenke osamelosti . . . Toda zdaj sva zopet skupaj, in ni je moči na svetu, ki bi naju ločila do smrti . . ." in ljubeče ji je gledal v oči.

(Dalje sledi.)

DOPISI.

Radley, Kans. — Društvo Spoznanje, štev. 72 S. N. P. J., je na zadnji redni seji vzelo v pretres inicijativna predloga društev Naprej iz Clevelanda in Triglav iz La Salle, Ill., glede bodoče konvencije. Društvo Spoznanje ne vidi nobene potrebe spreminjati sklep zadnje konvencije v Pittsburghu, Pa., in bomo ostali pri sklepu za Springfield, Ill. Tudi je način debate, ki se vodi za premembo sedeža konvencije tak, da se žnjim le smešimo.

Glede inicijative društva Ilirija, štev. 38 S. N. P. J., je bil sklep našega društva, naj se s to stvarjo počaka do konvencije.

J. Goršek.

Kenosha, Wis. — Po dolgem čakanjem smo vendar dobili dovoljenje, oziroma poslovnico za državo Wisconsin. Sedaj, bratje pa kar na noge in pridobivajmo nove člane, da ne bo trud glavnega odbora zastonj. Mnogo bratov se je preje izražalo, da lahko dobe dosti novih kandidatov, samo če bi imeli dovoljenje. Sedaj ga imamo, vsled tega je naše društvo sklenilo sprejemati nove člane ustopnine prosto za mesec oktober, november in december. Kateri še niste člani naše jednote, sedaj je čas pristopiti z nizkimi stroški. Vsi veste, kako zelo je delavcem potrebna podporna organizacija; nesreče, bolezni in smrt so naše neljube obiskovalke. V vseh teh slučajih vam ob uri potrebe stoji ob strani, ako ste njen član S. N. P. J.

Vsled tega apeliram na člane društva Ilirija, štev. 38 S. N. P. J., da razvijejo kar najživahnejšo agitacijo za pridobivanje novih članov.

Naj še naznanim, da bo omenjeno društvo priredilo veselico dne 2. nov. v Tatra dvorani. Pričetek ob 8 uri zvečer. Najuljudneje vabimo rojake od tu in okolice, kot Waukegana in Racine, da se te veselice udeleže v oblem številu.

Paul Jurca, tajnik.

Newburg, Kans. — Društvo Napredni Slovenci, štev. 235 S. N. P. J., je na zadnji redni seji vzelo v pretres inicijativo društva Naprej, štev. 5 S. N. P. J. glede sedeža bodoče konvencije in je predlog na podlagi razlogov imenovanega društva podpiralo.

Opozarjam brate našega društva, da se redneje udeležujejo sej, ker drugače bomo primorani upoštevati pravila, to je da bo vsakdo, ki se ne udeleži gotovo število sej, za kazen suspendiran. Da to ni nobenemu članu ljubo, se vidi iz tega, da redno plačujejo svoje prispevke.

Vdeležite se vsi seje dne 4. nov. ob 10. uri dopoldne. — Z bratskim pozdravom

John Crepelnik, tajnik.

(Op. ured. Doba, podpirati inicijativni predlog dr. Celje je že potekla, vsled tega vaše podpore pismo priobčili, ker bi ne imela pomena.)

Lyons, Ill. — Na redni mesečni seji društva George Washington, štev. 270 S. N. P. J., dne 14. t. m. se je po daljšem debatiranju sklenilo podpirati incijativni predlog društva Ilirija, štev. 38 S. N. P. J., v Kenoshi, Wis. — Mi upamo, da bodo tudi društva po drugih državah podpirala ta predlog in s tem pomogla, da pride predlog čim prej na splošno glasovanje. Le tedaj, če bo ta predlog sprejet, nam bo mogoče uničiti, oziroma znižati deficit v bolniškemu skladu.

Tudi naznanjam, da se je na isti seji nabralo med navzočimi člani svota $5. za Slov. Republičansko Združenje, ki sem jih poslal na pristojno mesto. Dokaz, da se tudi naše društvo zanima za velekoristno idejo, ki naj pripomore slovanskim narodom na jugu do boljše bodočnosti.

Frank Vidmar, tajnik.

Iz Clevelanda. — Nekoliko pojasnil glede predlagane premestitve sedeža prihodnje konvencije.

V zadnjih številkah so se precej oglašali razni dopisniki proti premestitvi sedeža prihodnje konvencije v Cleveland, Ohio. Nobeden dopisnikov pa ni navedel kakih posebno tehtnih razlogov, kateri bi zamogli izpodbiti resničnost v inicijativnem predlogu društva "Naprej" štev. 5 v Clevelandu, O., navedenih koristi za jednoto in ugodnosti za delegate. Sedaj pa hočem s suhoparnimi številkami dokazati, da je z gospodarskega stališča mesto Cleveland primernejše, kakor pa mesto Springfield, Ill. za sedež prihodnje konvencije.

Kakor je že v inicijativnem predlogu navedeno, je nad polovico članstva v vzhodnih deželah in deli se kakor sledi:

Država Ohio šteje 45 društev s 3601 čl. 13 društev šteje manj kot 25 čl., ostalih 32 društev pa je opravičeno do 37 delegatov, od katerih spada na Cleveland 19, torej polovica, kajti mesto Cleveland z zraven spadajočimi okolicami (ki so sploh del mesta) — Collinwood, Newburgh, Nottingham in West Park — šteje 16 društev z 2006 člani, ki so opravičeni do 19 delegatov, toraj do polovice iz cele države Ohio.

Država Pennsylvania šteje 90 društev s 4174 čl. 27 društev šteje manj kot 25 članov, ostalih 63 društev pa je opravičenih do 63 delegatov.

Država Michigan šteje 7 društev s 448 čl. ter je 6 društev opravičenih do šest delegatov.

Država West Virginia šteje 4 društva s 127 člani ter sta 2 društva opravičena do 2 delegatov.

Država New, York šteje 4 društva s 104 člani ter sta 2 društva opravičena do dveh delegatov.

Teh pet držav na vzhodu oz. severovzhodu šteje torej 150 (stoinpetdeset(društev z 8454 čl., ki so opravičeni do 110 delegatov, katero število pa se bode nekoliko zvišalo, kajti od 45 društev, ki štejejo manj kot 25 članov, se jih bode mnogo pomnožilo, ter poslalo delegate.

Koncem junija tekočega leta je štela jednota od 333 vstanovljenih društev 319 (tristodevetnajst) obstoječih s 16.484 člani. Na vzhodu je toraj več kot polovica članstva in 47%, toraj le nekoliko manj kot polovica vseh društev, zato je vzhod opravičen do 110 delegatov, ne vštevši onih, ki jih pošljejo manjša društva vsled pomnožitve.

Iz teh podatkov je razvidno, da je mesto Cleveland veliko bolj priporočljivo za sedež prihodnje konvencije, kakor mesto Springfield, Ill., kajti prihranilo se bode lepo vsoto jednoti oz. članstvu.

Štedimo tam, kjer lahko in ne razmetujmo po nepotrebnem stotakov in tisočakov, saj imamo itak vedno dovolj raznih naklad, katerih se ne moremo ogniti. Ne glejmo na drugo, nego na korist jednote in članstva, pa se ne bodemo prepirali za sedež prihodnje konvencije, ampak bomo volili ono mesto, ki je z gospodarskega stališča najpripravnejše, vse drugo je itak postranska stvar, pijača kakor tudi gostoljubnost; obojega je najti pri Slovencih v obili meri.

Toliko članstvu v blagohoten prevdarek in dopisnikom v odgovor.

Ludvik Medvešek.

Camp Sherman, O. — Sklenil sem nekoliko opisati življenje "bečlerjev" v tukajšnjem taborišču, kar bo mogoče zanimalo tiste, ki nam bodo v kratkem prišli delati družbo.

S hitrico je prišel 21. september in z njim čas našega odhoda, ko se je moral vsak posloviti od svojcev in prijateljev in se podati v drugo, čisto novo življenje. V Friderickstownu, Pa., se je moralo odzvati pozivu precejšnje število fantov in mož, med njimi tudi jaz. Odkorakali smo v Californijo, Pa., kjer smo se imeli vsesti na vlak. Ko smo bili zbrani vsi skupaj, so nam priredili obed in po končanem obedu so nas postavili v vrste, nakar smo se podali na postajo, da počakamo vlaka, ki je imel priti ob eni uri popoldne. Na pohodu po mestu nas je spremljalo več godb in veliko množica ljudi. Ob določeni uri je prisopihal vlak in pričelo se je poljubovanje brez konca in kraja; razume se, da tudi solz ni manjkalo. Vsaka stvar se enkrat neha, tako tudi ceremonije na postaji; vlak je odpiskal in odkurili smo jo proti Pittsburgu. Med potom smo dobili še nekaj tovarišev v Donori. Dospevši v Carnegie, Pa., je čakal na nas že drugi vlak, ki je pripeljal novince iz Washingtona in Canonsburga. Vozove so pripeli kar k našemu vlaku, nakar je kolesje zopet ropotalo do McDonalda, kjer so vzeli na vlak še nekaj rekrutov. Med vožnjo nam je bil čas še precej kratek, ker so se nekateri precej navžili kapljic sv. Gambrinusa in potem zbijali vsakovrstne burke. V nekem ohijskem mesteu (imena ne vem), je vsakdo dobil nekoliko lunča in skodelico kave, da smo na ta način potolažili ministra notranjih zadev, ki je postal že siten. Ob polnoči smo dospeli v Chillicothe, O., kjer so nas čakali častniki in nekaj vojakov. Pregledali so nam prtljago, če nima morda kdo opojnih pijač ali kakih drugih nezaželjenih predmetov. Po končani preiskavi se je vlak pričel počasi premikati proti tri milje oddaljenem taboriču Sherman. Dospevši na svoj cilj so nas razvrstili v kompanije in nas vodili kot čredo ovac od ene barake do druge, da smo pričeli že godrnjati, kar pa ni nič pomagalo. Končno so nas vendar pripeljali v eno in nam povedali, da bo ta za nedoločeni čas naše bivališče. Bili smo zelo potrebni počitka, kajti ura je kazala že petnajst minut na štiri; četudi nismo dobili prvi večer nobene posteljne oprave in smo imeli za postelje le golá omrežja, je nam par ur počitka vseeno dobro storilo. Ob šestih zjutraj nas je že prebudila piščal in treba je bilo vstati. Ob pol sedmih je zajtrk in do tega časa mora vsak svojo posteljo spraviti v red in si okoli vse počistiti. Po zajtrku so nas nagnali okoli naše barake in ukazali pobrati vse smeti, kot ostanke cigaret, vžigalic in druge take stvari; še posebej so nam zabičili, da bomo morali to delo opravljati vsak dan po zajtrku. Ob polosmih so nas po velikosti uredili v vrste in s tem je pričelo prvo dejanje naše igre. Sprva so marsikoga bolele noge, toda sčasom se človek vsega privadi. Hrana je pri nekaterih kompanijah bolj slaba, ker nam primanjkuje dobrih kuharjev. Ponujali so nam vsem, če katereka veseli, učiti se kuharske umetnosti, toda oglasilo se jih je le par, ker je precej naporno delo; ker se jih ne oglasi dovolj prostovoljno, jih prvi saržent imenuje vsako jutro pet do šest mož od kompanije, ki morajo pomagati v kuhinji; mene je že tudi parkrat doletelo; lupil sem krompir, pomival posodo in se vežbal v rabljenju metle.

V prostem času se eni zabavajo z igo, drugi s čitanjem knjig, ki nam jih preskrbi Y. M. C. A., katera tudi skrbi za pisalni papir in druge podobne stvari. Ob večerih se v njenih prostorih prirejaje koncerti in druge zabave; to poslopje je nekako shajališče vseh vojakov.

Slovencev je tukaj veliko, toda so raztrešeni po vsej kempi.

Podanike sovražnih držav in tiste s prvimi papirji so vprašali, če so pri volji boriti se in če imajo kake svojce v nemški armadi ali njenih zaveznic. Sedaj pošiljajo od tu veliko novincev v Alabamo, kjer bodo imeli boljšo priliko, da se izvežbajo, kjer je tudi dosti gorkejše podnebje; tukaj je starka zima pokazala že svoje zmožnosti in izgleda, da tudi vojakom ne bo nič prizanašala.

To naj za enkrat zadostuje. Ob priliki bom kaj več poročal.

Pozdrav rojakom širom Amerike.

Louis Zgonik,
4th Train. Batt., 15th Co.

Willock, Pa. — Društvo Zveza, št. 36 SNPJ., se je izreklo na zadnji redni seji, da se nikakor ne strinja z incijativnim predlogom društva Ilirija, št. 38 SNPJ. v Kenoshi, Wis., glede premenitve bolniških razredov po skladih. Ako bo ta predlog sprejet, se ne bomo mogli več imenovati bratska podporna organizacija, in bo škodilo našemu napredku. Glede delitve podpor je sedaj nesmiselnost dirati v pravila. Če je izgovor, da smo pred durmi konvencije, dober za ene predloge, bi moralo to veljati tudi za druge. Je pa še nekaj drugega; če se sedaj razdele bolniški razredi po skladih, ali se bodo delili pravilno? Ali se naj to prepusti gl. uradu? Kako deliti? V glavnem uradu bo treba upeljati drugačen sistem knjigovodstva, treba bo novih knjig in te so sedaj drage; za leto dni bo konvencija, ki bo gotovo tudi delala spremembe v jednotinem poslovanju in knjige bodo morale zopet v arhiv. Vse to je treba, da se pojasni, kajti do sedaj še ni bilo čuti teh pomislikov v javnosti. Ne delajmo toliko nepotrebnih stroškov.

Jac. Miklavčič, pred.
A. Sotlar, tajnik.
B. Draksler, blag.

PROTEST
društva Francisco Ferrer št. 131, S. N. P. J.

Društvo Francisco Ferrer je na eni izmed zadnjih sej razpravljalo o dopisu, oziroma sklepu neneka zastavnega odbora iz Kansasa in sklenilo, da protestira naj odločnejše proti takemu naziranju glede gospodarstva pri S. N. P. J.

Rečeni zastavni odbor piše namreč med drugim: "Ja, čemu pa nabira jednota tako glavnico, vsaj ne rabimo toliko denarja. Jednota vendar ni kapitalistično podjetje in kjer je malo več denarja, kot bi ga moralo biti, naj se brž porabi." V tem smislu torej piše.

Kdo je rečeni zastavni odbor, tega seveda ne vemo, kakor tudi ne vemo, kakšno mnenje imajo tamošnji člani o njem. Vemo pa eno in to je, da nič ne ve.

Odbor gori — odbor doli — večina taka ali taka, res je to, da je ignoranten sklep treh odbornikov pravtako slab, kot če jih je tisoč ali desetkrat več.

Včasih so se ljudje kaj učili, pa če niso razumeli zadev, so kje kaj vprašali. Danes je seveda to malo prenizko — snidemo se, sklenemo bedarijo in jo kot sklep odbora pošljemo po svetu. Zakaj pa tudi ne? Ali ni vsejedno, če se svet smeje budalosti ene ali treh oseb?

Če bi bil rečeni zastavni odbor manj zgovoren in bolj podkovan, bi seveda vedel, da znaša povprečno človeško življenje 47 let, a pri SNPJ., kjer je večina članstva v nevarnih poklicih, gotovo ne več kot 45 let. Da je bila povprečna starost članstva okrog trideset let in da povprečno plačevanje asesmenta znaša manj kot dvajset let na vsakega člana. Odbor bi lahko preračunal, koliko se vplača v teh letih in bi prišel kmalu do prepričanja, da je treba v mladosti organizacije delati za poznejše čase. Organizacija ima namreč pravtako svoje rojstvo, kot človek, se razvija do mladostnega viška, potem pa začne kazati znamenja starosti — gre navzdol. No, pa rečenemu odboru bi ne bilo treba pripovedovati tega, vsaj ima v svoji sredini organizacijo avstrijskega slovenskega itd. društva, ki je že prekoračilo moško dobo in gre polagoma proti svojemu zatonu. Če bi SNPJ. vodili po takih receptih ,bi kmalu bila v vrstah tistih, katerim so dnevi šteti.

Kdor hoče govoriti o podpornih organizacijah, mora vsaj nekoliko poznati podlago zavarovanja. To ni danes več na tem, ali bo ali ne bo. Desetletja izkušenj in opazovanja so nam dala popolnoma zanesljivo podlago — če hočemo uspevati, se moramo držati teh tabel — če hočemo propasti, pa delajmo "pri eni glihi".

Je res več kot neumno, če trdi kak odbor o ogromnih kapitalih pri SNPJ., aktuarsko poročilo pa nam kaže, da imamo baš dovolj. In to se tiče glede smrtnin. Če bi pa organizacija dala enkrat preračunati položaj bolniške podpore, bi pa videli, da nam manjka vseh sto procentov — ali najmanj pol miljona dolarjev.

Okrog tristotisoč dolarjev je precej denarja, če ga premorejo en sam. Ampak če je to lastnina dvajsetih tisoč članov, kateri morajo prejeti v bodočih petdesetih letih povprečno najmanj šest sto dolarjev vsak — potem vidimo, da je to jako malo. Za vsakih šest sto dolarjev zavarovalnine imamo danes le petnajst dolarjev pokritja — kje je drugih petsto petinosemdeset dolarjev?

Kadar rešuje zastavni odbor taka zastavna vprašanja, je prav, da zastavi vse svoje duševne sile v take ali podobne študije, predno kaj sklene ali govori. Če človek mora namreč vedeti, kaj govori — in koliko bolj mora šele vedeti odbor, katerega je volilo toliko in toliko društev. Ampak, kot se vidi, ne ve dosti. Drugače bi bil gotovo prihranil svoje poročilo zase, v javnosti pa bi še vedno veljal kot odbor, ki nekaj ve.

Društvo Francisco Ferrer priporoča v bodoče glavnemu odboru SNPJ., da pazi pred vsem na to, da ne pridejo taka "strokovnjaška" mnenja v javnost, kot je to od zastavnega odbora kansaškega. To lahko napravi napačen vtis, ker si mnogo članov misli, da je mogoče res tako. Ni še dolgo namreč, ko smo čitali nekaj podobnega od nekega člana, ki spada po svojih zmožnostih tudi v kansaški zastavni odbor. Kdor nekaj trdi, mora imeti tudi dokaz za to. Glavni odbor in članstvo dobro ve, da je SNPJ. z vsem svojim premoženjem baš solventna — če bi imela le en procent manj, pa bi morali dokladati. Potem pa pride zarja kakega zastavnega odbora in naznani strmečemu svetu: kaj bomo z denarjem?

Priporočamo v bodoče tudi uredništvu Prosvete, naj take sklepe meče v koš. Če človek nič ne ve, ali če kak odbor nič ne ve — ima pravico vprašati. To ni nič nečastnega. Vse, kar vemo in znamo mi, smo izvedeli in se naučili od drugih. Ampak če kdo nič ne ve, kot kansaški zastavni odbor, in potem to svojo nevednost naznanja svetu kot največjo učenost, je nekaj slabega in sramotnega. Slabo za organizacijo samo, ker je nevarnost, da se taka napačna mnenja širijo med drugim članstvom, sramotno pa, če človek svojo nevednost javno podpiše kot jo je podpisal kansaški zastavni odbor.

Smo prijatelji demokracije — ampak neumnost in ignoranca ne spadata v njo.

Za društvo Francisco Ferrer št. 131, SNPJ.:

Frank Krže, predsednik.
Mat. Turk, tajnik in blag.

Glencoe, O. — Premogarske družbe iščejo potom oglasov v časopisih premogarje in obetajo dobro plačo ter vsakojake druge ugodnosti. Svetujem rojakom, naj se ne ozirajo preveč na te oglase. Kjer je dober premogokop, ne primanjkuje delavcev, nego jih je več kot se jih rabi. Eni premogovniki tukaj že tri dni počivajo, potem pa še govore, da premoga primanjkuje; kot stvari sedaj tu stoje, ga je še preveč, ker drugače bi rovi gotovo obratovali.

Tukaj je sedaj vse polno fanatikov, oziroma agentov različnih ver, ki vodijo propagando za "suho" in uganajjo razne verske neumnosti. Šestega novembra bodo volitve za mokro ali suho, toda vse kaže, da bodo zmagali suhači; krive bodo precej pivovarne same, ker so pivo tako podražile, da si ga navaden delavec sedaj koma privošči.

Priporočam odboru dvorane, naj najemnino dobro računa tem agentom. Dvorano smo zgradili s trudom in nas je veliko stala. Vsled tega naj ljudje, ki uganjajo v nji svoje burke, tudi plačajo.

Ne dolgo tega so ti fanatiki zalotili štiri milje od tu tri Slovence, ki so imeli doma opojne pijače; vsi trije so morali plačati večje denarne globe. Po mojem mnenju bi bilo pametnejše, da bi ti reformatorji šli delat v rove, da bi svet imel vsaj nekaj koristi od njih.

Nace Žlembergar.

Cleveland, O. — Vlak povozil župnika Hribarja in njegovo sestro.

Prošli četrtek popoldne je povozil vlak New York Central železnice na križišču v Euclidu, tam kjer je mal prehod iz glavne ceste na severno-vzhodni del Euclida, euclidskega župnika Hribarja in njegovo sestro Ano. Rev. Hribar se je nahajal na potu s svojo sestro v Berwick, da pripravi otroke slovenskih starišev za birmo. Ker je njegova fara jako obširna, razteza se skoro šestnajst milj v okrožju, nabavil si je majhen Ford avtomobil, v kateremu se je tudi nahajal ob času nesreče.

Župnikovo truplo je silno razmesarilo in njegovi sestri je odtrgalo glavo. Rev. Pavel Hribar je služboval štiri leta v Collinwoodu; star je bil okoli 36 let. Zajedno žnjim ubita sestra se je nahajala šele v osemnajstem letu.

Chicago, Ill. — V nedeljo, četrtega novembra se bo vršila v Pilsen Sokol dvorani na Ashland Ave. in 18. ulici javna debata med G. T. Cvetkovom uredникom Rad. Straže in Dr. Leontičem. Tema debate bo: Hočejo li Jugoslovani priti do svojega zjedinjenja in osvobodenja edinole potom socijalizma? G. T. Cvetkom brani pozitivno stran, a Dr. Leontič negira.

Debatiralo se bo v hrvatskem jeziku; vstopnina 25c.

Ralph, Mich. — Dnevi tukaj postajajo mrzli in ljudje hite pospravljati pridelke, posebno krompir. Neki farmar ga ima v zemlji petindvajset sto bušljev in dvomi, da ga bo mogel spraviti pred zimo. Ker je zelo lep krompir, bi ga bilo vsekakor škoda, da bi ga prepustili zimskemu mrazu.

Sedaj se bliža lovska sezona, ter se že vse pripravlja na njo. Govori se, da bo letos bolj teško dobiti lovsko dovoljenje kot druga leta. Navadno je bilo tu vse polno lovcev in puške so pokale, da j ebilo kaj.

Ako kdo izmed Slovencev želi priti sem na "jago", se lahko obrne na moj naslov; imam za šest ljudi prostora. Vabim tudi pl. Gajžlo in seboj naj vzame tudi povečevadno steklo, če hoče najti kakašno "meso". Tega je tu malo. Toda če se bo potrudil, ga bo lahko nalovil. Košare naj se nikar ne boji, ker ni tu nikakih cvetk. Mogoče jih s časom kaj zraste.

J. Pavlic, P. O., Ralph, Mich.

Chicago, Ill. — Prišla je jesen in ž njo sezona raznih balov in veselic. Priprostemu delavcu, ki dela osem do deset ur dnevno, je vsled izkoriščevalnega sistema današnje družbe nemogoče pohajati mnogo po zabavah, ali si privoščiti dovolj duševnega razvedrila. Resnici na ljubo, če obiščem dve, tri zabave na mesec, pa že čutim različne bolezni, kot trganje in revmatizem po žepih. Človek potemtakem ne more biti vesel, pa magari če je tudi resničen Vesel.

Telečnjaka mi še niso potisnili na hrbet; upam, da ga dobim za "happy New Year", ker po novemu nabornemu sistemu spadam kljub visoki številki v prvi razred.

Snoči sem imel čudne sanje: Sanjalo se mi je, da sem truden in tudi precej pijan (jaz sem namreč vedno pijan, četudi nič ne pijem) krevsal sem preko nekega pokopališča. Ker sem bil truden, se mi ni ljubilo domov. Vsedel sem se na bližnjo gomilo in glavo sem naslonil na križ ob gomili. Ura v zvoniku je bila polnoči. . . grobovi so se pričeli odpirati, iz njih so pa vstajali mrtveci, čisto beli in brez glav. Postavili so se v vrsto, potem so pa drugi za drugim odkorakali v cerkev. Da so mi od strahu stali lasje pokonci, kot kakemu ježu, si lahko vsakdo misli. Ravno sem jo hotel pobrisati, kar zagledam, da lomasti še en "pajac" proti cerkvi. Ta je pa gotovo zaspal, sem si mislil. Bil je ves drugačen kot mrliči pred njim. Oblečen je bil v črno obleko in v rokah je imel svečo in glavo. . Mislil sem že reči: Goodby! in z roko sem se prijel ograje z namenom, da jo hitro preskočim. . ., pa o, joj! prikazen je bila za las podobna , komu? Meni! Hitro potlačim lase, vzamem nekaj pogumа iz žepa, pa hajdi proti njemu. "Pajac" je hodil okoli cerkve, a notri si pa ni upal. Jaz ga gledam; ravno taka zunanjost kot jo imam jaz. Tudi hojo je imel moji enako. Tristo pipcev! To je moj duh. Gotovo pomeni, da bom v kratkem umrl. A-še imam en up, da se prepričam, da li je prikazen moj duh. Hitro stopim k njemu in mu preiščem vse žepe, če ima kaj okroglega. Nič! Popopolnoma suh, niti centa! Vse se vjema z mojo identičnostjo.

Bog ve, kaj bi se mi še sanjalo, da ni prišel moj prijatelj in me prebudil. Vstal sem ves čemern. "Kaj ti je?", me vpraša. Povedal sem mu sanje. "Vidiš, to pomeni da bom umrl. Zato tudi ne grem danes v telovadnico; se sploh ne izplača. Grem raje in si kupim tobaka, pa bom kadil tako, da se bom v dimu zadušil."

Zvečer me je prijatelj silil na ples. "Ne grem! Kaj bi sploh delal na plesu? Mrliči naj gredo tja, kamor spadajo."

"Pa naj bo. Grem po slovo." Pridem v dvorano, ki je bila polna veselih ljudi. Mladi, veseli pari so se sukali, da so se podajala tla. Jaz sem se vsedel na stol, pa kadil tobak Bul Durham tako, da so pričele "našminkane" dame v moji bližini vihati nosove. Ravno sem zvijal deseto cigareto, kar mi pomoli drobna roka košček papirja ravno pod nos:

"Charlie, kupi vstopnico k igri. "Mlinar in njegova hči." Oštarija! Takoj sem bil bolj vesed; zdaj pa že vem, kaj so pomenile sanje. Ne bom še umrl, ne! V sanjah nisem videl nič drugega, kot en prizor iz žaloigre "Mlinar in njegova hči", katero bo igral dramatični klub Danica v nedeljo 11. novembra v Pulasky Hall na Ashland Ave, in 18. cesti. Vrgel sem proč cigareto, pa si kupil cigaro. "New Bachelor".

Plesal sem do jutra. . . .

Charles.

(Drugi dopisi so na 6. str.)

IŠČEM

svojega prijatelja Jožefa Vidmarja, kateri je bil še pred petimi meseci tukaj v Nokomisu, Ill., pri meni na stanovanjnu in ker nisem imel več prilike držati ljudi na hrani, je neznano kam odšel. Dne 10. septembra je pa prišel nazaj in seveda ravno tisti dan je pa tudi moja žena pobegnila menda z njim. Sedaj pa želim, da mi pošljeta $25.00, da se bom lahko sodnijsko ločil in tako dal njemu prosto pot do nove ljubice. Če kdo ve za njiju naslov, naj mi ga naznani, za kar dam $5.00 nagrade. Ako pa sama čitata ta oglas, naj se oglasita na naslov: **Frank Drab, P. O. Nokomis, Ill.** (Oct. 24, 25, 26)

IŠČEM

priletno žensko, dekle ali vdovo, če tudi ima otroka, in sicer za domača hišna in gospodinjska dela. Plača po dogovoru. Za natančnejša pojasnila se obrnite osebno ali pa pismeno: **Frank Drab, P. O. Nokomis, Ill.** (Oct. 24, 25, 26)

BESSEMER GARAGE.

Ako se vam pokvari kara, ali če imate konje za podkovanje, obrnite se do nas. Mi popravimo vse v najboljšo zadovoljnost.

A. STRAŽIŠAR & KURETICH,
1309 East Abriendo Avenue,
Pueblo, Colo.

KADITE TILLMAN CIGARE.
Unijsko izdelane
Ibykus Cigare 10c
"La Casera" Cigare.....10c
TILLMAN CIGAR CO.
AURORA, MINN.

MOŽJE.

Ako trpite na slabih živcih, zgubi moči, življenja in energije, želodcu in obistih, splošna oslabelost, nočno potenje, posledice preveč pijače, jedil ali drugih znakih zaprek, naša zadnja iznajdba,

Juvito Tablets

narejene iz najboljših zelišč, rastočih na celem svetu, vam dajo hitro in gotovo pomoč. Pošljite 1 dolar za eno bokso. Naslov:
JUVITO LABORATORY,
South Hill Branch 6, Pittsburgh, Pa.
Opomba: Mi dragovolje pošljemo vzorce in popisno knjigo ako to želite na vaš naslov.

— Vabilo na —

veliko plesno veselico

katero priredi

Društvo "BONAIRSKI SLOVENCI" štev. 79 S. D. P. Z.
dne 27 oktobra, t. l. v svoji dvorani, v BON AIR, PA.

Igrala bo Hrvatsko tamburaško društvo "Sloga" iz Johnstowna, Pa.

Vstopnina za moške je $1.25. Dame so vstopnine proste.

Začetek veselice bo ob 7 uri zvečer.

Najuljudneje vabimo vsa društva in vse slovensko občinstvo doma in iz bližnje okolice, da se mnogoštevilno vdeleži. Ob enaki priliki bomo in vrnili. Rojaki, sloga pomeni edinost in skupno delo. Torej rojaki, držimo se tega geslа in delajmo z roko v roki drug z drugim, da bomo lažje dosegli naš cilj.

Za dobro in točno postrežbo bo skrbel veselični odbor.

Rojaki, pripravite se vsi za veselico. Ta dan vsi na plan! Na svidenje na veselici!

ODBOR. A. Jakobe, taj.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904. Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657—59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vegrič, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Jožef Kuhelj, 9469 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODSEK:

Jože Ambrožič, 351 box, Canonsburg, Pa.
Paul Berger, 741 — 1st St., La Salle, Ill.
F. S. Taucher, 674 Alsay Ave., Rocksprings, Wyo.

POROTNI ODSEK:

Anton Hrast, 811 — 95th Ave., New Duluth, Minn.
Jože Radišek, box 432, Smithton, Pa.
Rudolf Pleteršek, 436 box, Bridgeville, Pa.
Jakob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa.
M. Petrovich, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.

UREDNIK "PROSVETE":

Jože Zavertnik.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOŽE AMBROŽIČ, Box 351, Canonsburg, Pa.

ZADEVE PREPIRLJIVE VSEBINE, ki sta jih rešili prva in druga instanca, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAST, 311 — 35th Ave., New Duluth, Minn.

VSI DOPISI, razprave, članki, naznanila itd. za "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročnina, oglasi, se pošiljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvom S. N. P. J., uredništvom in upravništvom "Prosvete" ne rabite imen uradnikov, marveč napišite naslov, ki je tu naveden, ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Seje glavnega upravnega odbora se vršije vsako prvo sredo in tretji četrtek v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

Kadar spremenite naslov, zapišite vaselej stari in novi naslov.

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš z njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Herminie, Pa.

Mi potrebujemo nekaj družin, ki bi držali ljudi na hrani. 5½ čevljev visok premog, ni vode, ne plina, ne škrlevine. UNISKI PREMOGOROV. Novince se sprejme v unijo. Pridite s P. C. C. & St. L. Ry. železnico ali pa se izglasite pri A. M. Springer, 805 House Bldg., Pittsburgh, Pa.

The Bulger Block Coal Co., Bulger, Pa.

Zastonj

ČAJ NA POSKUŠNJO

15 ČUDOVITIH ŽELIŠČ vsebuje slovita zdravilna iznajdba, FATHER MOLLINGERJEVEGA SLOVITEGA ZELIŠČNEGA ČAJA. Če imate trganje, zaprtje, nečisto kri, želodčno neredost, glavobol, jetrno ali ledvično bolest, nam pošljite vaš naslov na dopisnici in prejmete brezplačno zavitek. Naslov:

MOLLINGER MEDICINE CO.
24 Mollinger Building
14 East Park Way, (N. S.)
PITTSBURGH, PA.

RAD BI IZVEDEL

kje se nahaja moj brat **Andrej Tekavec**, doma je iz vasi Sv. Vid nad Cerknico. Vljudno prosim cenjene rojake širom Amerike, če kdo ve za njegov naslov ali sploh kaj o njem, da mi to naznani, za kar bodem zelo hvaležen. Če bo pa sam videl ta oglas, naj se zglasi meni. Moj naslov je: **John Tekavec, 2252** Larimer St., Denver, Colo. (Oct. 23-24-25.)

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu, ki ima 26 letno prakso v zdravljenju zastarelih moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi z glasovitim zdravilom, ki ga je iznašel dr. prof. Ritter. Če imate mehurje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pečenje in izcedki vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nalese.

Vse bolezni, ki pribajajo po vodnem odtoku zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam ponehuje moška zmožnost, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam je bom zopet povrnil.

Bušenje cevi, ki vodi iz mehurja zdravim v kratkem času. Hydrocele ali vodne kile zdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja ki povzročijo bolečine v kritu in hrbtu in vsakih bodi pri spuščanju vode, zdravim s gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, hrbečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, zdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: V ponedeljkih, sredah in petkih od 9. zjutraj do 8. popoldne. Torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer.—Ob nedeljah po do dveh popoldne.

Po pošti ne delam. — Pridite osebno.—

Ne pozabite imena in številke!

Zdravim samo moške osebe.

NORTH SIDE STATE BANK
ROCK SPRINGS, WYO.
IMA KAPITALA IN REZERVE $100,000.00

Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s **SLOVENCI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI**

Mi pošiljamo denar vsem prijateljem v stare domovine po najnižjih cenah.
Plačujemo 4 odstotne obresti na hranilne vloge.
MOČNA, KONZERVATIVNA IN NAPREDNA INSTITUCIJA.

SLOVENCEM, KI ŽIVE V INDIANAPOLIS.
Kupite vašo jesensko obleko v Star Storu in prihrabranite denar.

Moška in ženska obleka in površniki narejeni iz prve vrste blaga kot cheviote in worsteds in casimires, gladko in s pasovi in žepi na strani vzejena.

VSE VELIKOSTI. BARVE IN MODE.

$30.00 obleke in površniki za $25.00	$20.00 obleke in površniki za $14.85
$25.00 " " " " $20.00	$16.50 " " " " $12.50
$22.50 " " " " $17.50	$15.00 " " " " $10.00

Vam se bo zdelo domače pri nas, ker mi imamo moža, ki govori vaš jezik.

THE STAR STORE,
360-70 W. Wash. St., Indianapolis, Ind.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada $3 na leto, $1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo $4.50 na leto, $2.25 za pol leta, $1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $3 per year; Chicago and foreign countries, $4.50 per year.

Address:
"PROSVETA"
2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

31

Datum v oblepaju n pr (September 30-17) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Nič novega, ali — —

Preden začnemo, se moramo opravičiti. Sicer ne bo zločina in tudi posebnega greha ne, ampak nekaj je le, kar ne ugaja uredništvu, niti velikemu številu naročnikov Prosvete.

Neugodnost je v tem, ker s temi vrsticami zopet jemljemo čtivo tistim čitateljem lista, katerih se ta stvar ne tiče; — pravzaprav je to tudi čtivo, toda ne za čitatelje, ki prejemajo Prosveto vsak dan na svoj naslov. Oni zahtevajo kaj druzega in po vsi pravici.

Stvar, s katero se pečamo, ni nova; stara pesem je, in zelo oguljena. Ali razlogi, ki nas silijo k temu, so tudi že tako stari kolikor je star naš dnevnik. Razlogi, ki nam ne dajo molčati in ki so krivi, da se moramo opravičevati, se manifestirajo v sledečem dejstvu:

Kakih sedem ali osem tisoč članov Slovenske narodne podporne jednote prejema Prosveto le ob sredah vzlic temu, da glasilo naše jednote izhaja že eno leto in tri mesece vsak dan, razen nedelj in praznikov.

Zakaj ti bratje ne dobe Prosvete vsak dan? Da li se ne zavedajo, da je dnevnik lastnina jednote in da je zaradi tega odvisen v prvi vrsti od članstva samega? Vedo li bratje, da bi 14.000 ali 15.000 naročnikov na dnevnik položilo listu krepko podlago in tako trden obstoj ter napredek, da bi Prosveta lahko izhajala dnevno na osmih straneh?

To vprašanje je velike važnosti in dokler se ugodno ne reši, bomo morali ponavljati staro pesem.

Kaj je vaš odgovor, bratje?

Shaw ne zapravlja besed.

George Bernard Shaw, znani angleški dramatik, piše večkrat zelo dolge predgovore, ali včasih pove mnogo v par besedah.

"The New Age", sociologiška publikacija, ki izhaja v Londonu, je poslala dva vprašanja priznanim pisateljem in mislecem v Angliji glede na "industrijelno rekonstrukcijo po vojni". Na ta dva vprašanja je dobilo uredništvo publikacije šestdeset odgovorov, šestdeset različnih mnenj, ki so zdaj objavljena v posebni knjigi.

Vprašanja sta:

1) Kakšna bo po vašem mnenju industrijelna situacija po vojni z ozirom na (a) delo, (b) kapital in na (c) državo kot eno samo trgovsko skupnost?

2) Kakšna politika je po vašem mnenju najboljša za (a) delo, (b) kapital in (c) državo?

Shaw je odgovoril:

"1. (a), (b) in (c) — kaos, kakor po navadi.

2. (a), (b) in (c) — socializem.

G. Bernard Shaw."

Ako bi bili vprašali Shawa za mnenje o "edini" politiki ali programu, kakor o "najboljši", za rešitev iz gospodarskega kaosa, bi bil nedvomno dal enak odgovor.

Najprej kaos, potem smrtno zvijanje kapitalizma in zatem socializem, ki naredi red iz kaosa. Shaw govori na kratko in stvarno. V njemu je precej preroškega duha, glavno pa je — on ve, kaj govori.

Socializem in prohibicija.

Vsak pameten socialist je nasprotnik pijančevanja. Veliko je socialistov, ki so popolni abstinenti, to se pravi, da ne zavživajo nobene alkoholne pijače. V Evropi so organizacije abstinentov, ki agitirajo proti alkoholu, vzdržujejo abstinenčne liste, prirejajo predavanja itd.

Vse to je tako razumljivo, da ne bi bilo treba nobene posebne razlage. Znanstveno je dognano, da je alkohol velik škodljivec, ki povzroča neštete bolezni, ovira zdravljenje iz drugih vzrokov nastalih bolezni, slabi organizem in strupi zarod. Alkohol je tudi velik goljuf; on sugegira ljudem, da jih poživlja, ali v resnici dela to kar bič, ki šviga po konju; požene ga, kljub temu, da je žival že trudna, zato pa nastopi pozneje tem hujša reakcija.

Tudi takozvana zmerna pijača je pogostoma huda samoprevara. Človek misli, da je nekakšen junak, ker "veliko prenese"; če je pet drugih že pod mizo, ga on še lahko žehta, ne da bi bil pijan. In dokler ni pijan — meni — mu ne škoduje. Celo za pijanost in za mačka misli marsikdo, da je to le začasna bolehnost, ki popolnoma mine, kadar je človek zopet trezen. To so same zmote. Natančne mnogoštevilne, dolgotrajne in vsestranske preiskave in sistematična opazovanja dokazujejo, da je alkohol strup, ki vpliva škodljivo na razne organe; škoda, ki jo dela, se polagoma množi, in tudi če ne zadene vsakega pivca delirium tremens, grozna duševna bolezen, ki se zaključuje s strašno smrtjo, ostanejo posledice vendar v obistih, v srcu, v jetrah, v možganih, sploh v človeškem organizmu. Dognano je, da učinkuje alkoholizem pogubno na seme in vsled tega tudi na plod.

Če se bojuje socializem proti jetiki in difteriji, ima enake razloge, da se bojuje tudi proti alkoholizmu. Pa tudi če ne bi šlo za zdravje plemena, bi moral biti socializem takorekoč iz egoističnih vzrokov sovražen pijančevanju. Kajti socializem je nauk, zahteva spoznanja in premišljanja, in ne gre v vsako neumno glavo. Od alkohola zastrupljeni možgani ne morejo globoko misliti, ne morejo soditi, ne morejo pravilno sklepati. Pijanec posluša govor in ga ne sliši, čita članek in ne ve, kaj je čital. Alkoholika ni mogoče prepričati z argumenti in dokazi.

Toda s prohibicijo, ki se uganja po Ameriki, nima socializem nič opraviti. Abstinenca ne stoji v nobenem strankinem programu.

Prohibicija ne vzgaja treznih ljudi, temveč hinavce. Velik del prebivalcev suhih držav plane po vsaki pijači, ako jo le more doseči in pije v domačem kraju le zato kakšno pobarvano vodo, ker ne more dobiti viska. Iz temperenčnih okrajev se vozijo včasi polne kare in celi vlaki v bližnja mokra mesta in zvečer se vračajo domu pijani, kakor ne bi bili nikdar, če bi mogli doma popiti kakšen kozarec piva za tisto, kar imenujejo potrebo.

Prepoved ni v takih rečeh nikakršno vzgojevalno sredstvo. Kdor je prvi izmislil bajko o grehu v raju, je dobro poznal človeško naravo, in veliko resnice obsega pregovor, da je prepovedan sad sladak, tudi če je v resnici grenak in kisel obenem.

Treznost mora biti utemeljena v prepričanju in spoznanju. Zato pa je treba vzgoje, ne pa takega omejevanja osebne svobode, ki ravna z odraslimi ljudmi kakor z malimi otroci.

Alkoholizem ni edina škodljiva reč na svetu. Moderno življenje se je rešilo nekaterih nevarnosti, ki so obstojale prej, zato pa je pomnožilo druge. Cestne železnice so tudi nevarne; zato ne bo prišlo pametnemu človeku na misel, da bi jih prepovedal, pač pa se bodo že otroci tako vzgajali, da bodo znali hoditi po ulicah, po katerih vozijo električni vozovi in avtomobili. Pri biljardiranju in kegljanju se lahko ljudje stepo in pokoljejo; strastni temperamenti store to celo pri šahu lahko. Kam pa bi prišli, če bi se na svetu vse prepovedalo, kar more zapeljati slabo vzgojene ali karakterno slabe ljudi v izkušnjavo? In koliko bi bili vredni ljudje, ki se le zato ne bi prehladili, ker ne pridejo nikoli na veter?

Vzgoje nam je treba, da bo človek poznal izkušnjavo, pa se je ne bo bal, ker jo bo znal premagati. Tedaj bomo imeli krepak rod.

Cilj in načrt perutninarjev.

(Konec)

Ko smo toraj odbrali jajca za valenje le od nesnih živali, če hočemo le dobrih jajčaric, od dobrih klavnih živali, če hočemo tudi takega zaroda, in le od dobrih, dvostransko koristnih živali, če hočemo zarediti živali, ki so dobre za nesenje, kakor tudi za klanje, potem še nismo zvršili vsega načrta, da dosežemo svoj cilj — imeti je dobrih takih ali takih živali. Ne, s pravilno rejo in negovanjem ter zlasti s pravilnim odbiranjem živali za pleme imamo še dovolj opravila, če hočemo dobiti takih živali, katerih potomci nam bodo mogli ustrezati v vseh ozirih. Navadno pričakujemo dobrega zaroda le od dobrih starišev. Je tudi prav tako. Vendar to vedno ne velja. Najdejo se tudi izvrški, slabiči, včasih pa se dobi tudi od slabih starišev dobrih potomcev. To je nastalo vsled podedovanja skritih lastnosti, ki so v živali tičale in starši so imeli lahko skrito kako slabo, ali pa slabi stariši dobro lastnost, ki pa se razvije šele pri potomcih. Kako jo bodo zopet potomci podedovali na svoje naslednike, pa je skrivnost narave, ktere skrivnost do danes še ni bilo mogoče človeškemu umu rešiti. Iz prejšnjega je razvidno, da od dobrih živali lahko dobimo slab zarod. Zato pa mora biti perutninar skrajno pazljiv in mora vse izrodke izločiti od reje s pravilno odbiro živali za pleme. Le s skrbnim odbiranjem, pravilno rejo in oskrbo se da koristnost kakega plemena obdržati, oziroma do gotove meje tudi zboljšati. Če križamo kako pleme z navadnim domačim plemenom, potem dobimo tudi takorekoč novo pleme, ki je dobro ali pa ne. Če hočemo dobrote novega plemena obdržati in si ga zarediti, moramo ravnotako skoznskoz delati po gotovem načrtu, ki naj nam da doseči svoj cilj. Ta načrt je pravilna reja in negovanje, in pravilno nadvse skrbno odbiranje jajec za valenje in ravnotako skrbno odbiranje živali za pleme, ki naj nam dajo dobrih potomcev.

Skrb za dobro in pravilno izpeljavo perutninarjevega načrta se začne z jajcem in neha tedaj, ko iz jajca izlego, razvito in dozorelo žival odstavi od plemenitve.

Pesem o strakošu.

Maksim Gorkij.

Nad sivo morsko gladino kopiči veter temne oblake. Med oblaki in morjem drvi strakoš, sličen črnemu blisku.

Sedaj s perutnicama se valov dotikajoč, sedaj po bliskovo vzdignjoč se k oblakom, kroži, in oblaki poslušajo veselje z drznega ptičevega vpitja.

Iz tega glasu doni — žeja po viharju! Moč jeze, plamtečo žalost in zagotovljeno zmago slišijo oblaki iz grla strakoša.

Galebi se boje viharja — boje, frfotajo po morju in hočejo na dnu morja skriti strah pred viharjem.

In potapljači stokajo tudi, ni jim mogoča slast boja za življenje: grom strele jih ustraši.

V strahu skriva neumni pingvin svoje debelo telo v pečinah . . . Samo ponosni strakoš kroži drzno in prosto po valovitem in sivem morju.

Vedno bolj in bolj se bližajo oblaki morju in plesoč gredo valovi gromu naproti.

Votlo zagrmi. Jezno šumeč vzdihujejo valovi in valčki v prepiru z vetrom. Tu objame kopo valov ter jih divje, jezno, vrže v skalnato steno, da se velikanski smaragd razleti v brezštevilno malih, svetlih kapljic in v najdrobnejši prah.

Glasno drvi strakoš sličen črnemu blisku, kakor pušica šviga skozi oblake in dotika šumeče valove s perutami.

Tako plava kakor demon — ponosni, črn demon viharja — smeje se in vzdihuje . . . Smeje se valovom, vzdihuje veselja!

V gromu čuti že dolgo ustrujenost, on ve, da oblaki ne skrivajo dolgo solnca, — ne, ne skrivajo ga!

Veter tuli . . . Votlo grmi . . . Kakor modri plamenčki vzplamti dolga vrsta oblakov nad morskim breznom. — Morje vsrkava žarke bliska in jih ugaša v svojih valovih. Kakor ognjene kače se vijo in izgubljajo v morju.

Vihar! Vihar začenja divjati, vihar kraljuje nad prirodo.

Tako plava drzni strakoš ponosno med bliski in nad jeznorjovečim morjem, in oznanjevalec zmage kliče:

O, da bi vihar še bolj strašno, še bolj močno divjal!

SEŽIGANJE MRLIČEV Z ELEKTRIKO.

Amerikanci so uporabljali prvi električno moč za usmrtitev zločincev in sedaj so tudi pred vsemi drugimi narodi upeljali električno sežiganje mrličev. V Pasadeni je en električen krematorij, v Oaklandu celo trije. Prostor za sežiganje je majhno, z opeko izzidano poslopje. Glavna priprava v poslopju so tri vrste ogljenih palčic, dolgih po 3 metre 60 centimetrov, v premeru pa imajo poldrug centimeter. Čez eno uro po upeljavi toka, se segreje zrak v prostoru za sežiganje na 1100 stopinj. Sežiganje z elektriko ima to prednost, da pogrebci ne slišijo ne prasketanja, ne pokanja, kakor je to običajno pri navadnem sežiganju. Sežiganje v električnih kremotorjih stane 48 dolarjev.

NARAŠČANJE VOŽNJE HITROSTI.

Leta 1559, tako pripoveduje francoska statistika, je prevozil poštni voz na uro tri in pol kilometre. — Leta 1692 je poštni voz prevozil na uro že za en kilometer več. Leta 1806. so prišli v promet poštni brzovozi, ki so prevozili povprečno vsako uro pet in pol kilometrov, leta 1816, so ti vozovi dosegli hitrost 6.8 kilometrov. Za počasnimi poštnimi vozovi so sledile železnice in njihova hitrost je rastla tako: leta 1867. so prevozile železnice povprečno 59 kilometrov na uro, leta 1887. po 63 kilometrov in od leta 1900. dalje prevozijo najhitrejši vlaki po 90 kilometrov na uro. Z električnimi vlaki so prevozili pri poskušnih vožnjah po 200 kilometrov na uro.

CARNEGIEJEVA EKSPEDICIJA JE PREVA PREPOTOVALA LABRADOR.

Pittsburgh, Pa. — Dr. W. J. Holland, ravnatelj Carnegiejevega muzeja, naznanja, da je prejel brzojavko iz St. Johna, N. F., da je tje dospela Carnegiejeva muzejska ekspedicija, ki je pričela s prepotovanjem Labradorja v aprilu. Ekspedicija je odpotovala iz zaliva Sedmih otokov (Seven Islands) in je prepotovala Labrador od juga proti severju. To je prvo prepotovanje Labradorja. Vse prejšnje ekspedicije so ponesrečile.

SLOVENSKO REPUBLIČANSKO ZDRUŽENJE.

SEDEŽ V CHICAGI, ILL.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Bostič, Filip Godina, Martin V. Konda, Etbin Kristan, Frank Kerže, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NADZORNI ODBOR.

Ludvik Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič.

CENTRALNI ODBOR.

Anton Zlogar, Matt Pogorelc, Anton Motz, Frank Mravlja, Ivan Kušar, Frank Zavs, Frank Udovich, Joseph Stebjaj, Leo Zakrajšek, John Ermene, John Rezel.

(Opomba. Zastopniki organizacij in listov, ki se doslej še niso priglasili, postanejo člani centralnega odbora, čim se pravilno prijavijo in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. — Naslov za pisma in denarne pošiljatve je sledeči: Anton J. Terbovec, P. O. Box No. 1, Cicero, Ill.)

IV. izkaz prispevkov za Slov. Repub. Združenje.

Društvo Slov. Rudar št. 110 S. N. P. J., Chisholm, Minn. $2.50; Fr. Petrich od kluba št. 157 J. S. Z. $2.06; dr. Naprej št. 5 S. N. P. J., Cleveland, O. $15.00; Tony Semec, Joe Horvatin in Mtta Zalar, Meadowlands, Pa., vsak po $1.00; Fr. Kunstelj, Cambridge, O. 50c; dr. Geo. Washington, št. 270 S. N. P. J., Lyons, Ill. $5.00; Mike Žugelj, Murray, Utah, nabral $3.06; dr. Jtr. Zora štev. 54 S. N. P. J., Glencoe, O. $2.50; dr. Slov. Zastava štev. 64 S. N. P. J., W. Newton, Pa. $3.71; dr. Prvi Majnik štev. 268 S. N. P. J., Ely, Minn. $1.00; Peter Bernik, Batt. A, 333. F. A. N. A., Camp Grant, Rockford, Ill., poslal $5.00 in obljubil prispevati od svoje vojaške plače vsak mesec pet dolarjev.

Tajnike krajevnih organizacij S. R. Z. pozivljam, da naj mi naznanijo koliko stalno prispevajočih članov za S. R. Z. si upajo dobiti, da jim pošljem toliko članskih kart. Omenjene karte so razdeljene na tri dele; en del obdrži član, ki obljubi prispevati mesečno kterosobodi vsoto za S. R. Z., drugi del obdrži krajevni tajnik, tretji del pa se pošlje gl. tajniku S. R. Z. Za pobiranje prispevkov od onih rojakov, kterim se zdi primernejše le od slučaja do slučaja kaj darovati, imam posebne nabiralne pole. Krajevni odbor S. R. Z. naj pooblasti zanesljive osebe, da s temi polami pobirajo prostovoljne prispevke. Ko se nabere večja vsota, ali kadar je pola polna, pošlje naj se vse skupaj gl. tajniku S. R. Z. Nabrane vsote se potem izkažejo v listih.

V krajih, kjer ni lokalnih organizacij S. R. Z., in se vsled tega ali onega vzroka ne morejo ustanoviti, lahko to delo opravljajo odbori oziroma tajniki različnih slov. podpornih, političnih, kulturnih ali zabavnih društev. Obrnejo naj se na podpisanega za potrebne listine. Gibanje za jugoslovansko federativno republiko mora imeti uspeh le, če se za stvar zavzame vsakdo, kdor se čuti Slovenca ne glede na versko ali politično prepričanje. Gre za svobodo vsega slovenskega naroda in komur je kaj ležeče na tem, da narod isto doseže, naj stopi v naše vrste in dela z nami. Izvrševalni odbor S. R. Z. dela in bo storil, kar je v njegovi moči, toda sam ne zmore vsega. Treba je pomoči od zunaj, od vseh ameriških Slovencev. Pozivljam torej rojake, da širijo idejo jugoslovanske federativne republike, ustanovljajo krajevne organizacije S. R. Z. in nabirajo prostovoljne prispevke, ker v dobi vsegamogočnega dolarja se brez istega ne da dosti opraviti. Brez denarja se ne more sklicati niti enega shoda, ne more se izdati najmanjše brošurice, buletina ali tiskovine, niti se ne more poslati enega pisma. Na delo torej vsi!

Za Slov. Repub. Združenje:

Anton J. Terbovec
Box, 1, Cicero, Ill.

ŽRTVE POTAPLJAČE.

(Nadaljevanje iz prve strani)

Hamilton Burret, prostak pri infanteriji; oče J. R. Hamilton, Grapevine, Tenn.

Kleber Otto, saržent pri infanteriji; oče Paul Kleber, 2021 Wouhche Strasse, Berlin, Nemčija.

Lock Jorgan P., prostak pri infanteriji; bližnji prijatelj William Bradley, 3 Water street Woburn, Mass.

Miller, Otto, saržent pri infanteriji; mati mrs. Mary Miller, Nordenheim, Oldenburg, Nemčija.

Nelson Lee W., prostak pri infanteriji; bratranec Max J. Novacyk, 41 Prescott avenue, Grand Rapids, Mich.

Norsell, C. G., prostak pri infanteriji; oče Carl Norsell, Vesterbroghe, 47 Copehagen, Danska.

Schwartzberg Abraham, korporal pri nfanteriji; sestra Theresa Arico, 338 East Thirtteenth street, New York.

Pomorščaki.

Ausburne C. L., električar; ni adrese.

Bayne D., skladiščnik v zvezni mornarici; Jersey City.

Hunt J. W., mornar.

Ighorn P., mornar.

McKinney J. C. mornar.

Parks R., mornar; mati Ella Parks 314 Kearney street, San Francisco.

Watson H. E., električar.

Dobes Elzie — pri mornariški peboti; ni adrese.

Ni štet.)

Civilisti.

Cummings H. H., Philadelphia.

Civilno moštvo.

Walker E. A., pomožni mašinist; žena mrs. C. A. Walker, 1010 Willov avenue, Hoboken, N. J.

Boyle Thomas, mašinistovski vajenec; mati E. Royle, okraj Louth, Irsko.

O'Rourke J. mašinistovski vajenec, New York.

Bell William, drugi kuhar; sestra E. Gray, 5 Hood street Sesmb, Anglija.

Bishofberger E, pek; brat A. Bishofberger, švicarska armada.

Bobin Neptoin, transportni delavec, žena Annie Bobin, 715 Oglethorpe street, East Savannah, Ga.

Devine J. L., natakar; brat L. Devine, Campden, N. J.

Doufors A., mornar, Finska.

Eriksen E., mornar; sestra A. Nilsen, Lake Myles, Ia.

Fearon O., oljar; žena M. Fearon, 323 East Thirty-sixt street, New York.

Finnegan James, nadkurjač; o Finnegan James, nadkurjač; oče J. Finnegan, okraj South, Irska.

Haskie George, natakar, Baltimore.

Jason Charles, glavni kuhar; žena L. Jason, 46 Livingston road, Portswood, Anglija.

Jensey L. E. N., krmar.

Joly F. mornar; mati B. Joly, 1910 St. Catherine street, Montreal, Que., Canada.

Maurian Casian, mesar.

Michiele F., natakar; sestra M. Michiele, 2058 Fulton street, New York, N. Y.

Pirie W., natakar, New York.

Pedersen A., tesar, Norveško.

Ripa, V., kuhar, Nev York.

Slattery W., štuart.

Stanley George, mesar, New York.

Tuochy E., kuharski vajenec.

Tunnie Charles, kuhar za mokvo, Aakland.

Kurjači.

Bonza F., Puentadu, Španija.

Boza M., Veiga, Španija.

Diego A., Santandas, Španija.

Diaz J., Puerto Arevas, Čile.

Eeleeveria I., San Diego, Čile.

Gonzales Fidel, Santandas, Španija.

Gonzales J., Coruna, Španija.

Haret H. L., Coruna, Španija.

Leal Antonio, Valpariso, Čile.

Parcero E., Coruna, Španija.

Reyes A., Irouco, Čile.

Radriguez Z. C., Balboa, Španija.

Rodriguez Antonio, Alvnero, Portugalsko.

Silvar Jose, Coruna, Španija.

Sanis F., Asoria, Španija.

Sola Pedro, Parulo, Španija.

Solas F., Lisbona, Portugalsko.

Swarez Cnostantine, Coruna, Španija.

Thomas J., Mitili, Grčija.

LA FOLLETTE NAJBRŽ POSKUSI PRITI NAZAJ.

True translation filed with the postmaster at Chicago on Oct. 24, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C. — Senator Robert M. La Follette iz Wisconsina pričakuje, da ga izključijo iz senata.

On pričakuje, da pokaže svojo zmožnost, ko bo izključen, da se zopet vrne.

Te izjave niso ugibanja tjevendan, ampak prihajajo iz verojetnih informacij in iz duševnega dela wisconsinskega senatorja napram inkviziciji, ki jo vrši sedaj senatni odsek za privilegije in volitve, kterega predsednik je senator Pomerene iz Ohio.

Če senat izključi La Folletta, se takoj zopet nam proglasi za kandidata v senat pri izrednih volitvah, ki bodo obdržavane, da izvolijo njegovega namestnika. On ne bo čakal, da se posuši črnilo izključitvene resolucije, da to naznani. Hitel bo nazaj v Wisconsin, da pripravi svoje kopje, kar on smatra za najbolj dramatično senatorsko volilno tekmo, ki se je kedaj vršila v tej deželi.

Bila bi tekma, na katero bi bile obrnjene 'oči sveta,' in v tem oziru ni dvoma, da bi bila "narodna uprava in sedem in štirideset drugih držav" globoko zainteresiranih, kakšen bo izid.

Mnogo je vzrokov, da verjamemo, da bi senator La Follette, ki vedno ljubi dramatiko, najbrž pozdravil tako tekmo. Oni, ki opazujejo njegovo zaničevalno delavnost napram preiskovalnemu pododseku, so o tem prepričani. Ko je položil svoje pismo na mizo pred predsednikom, in je odšel, ne da bi ponudil, da odgovarja na ktera vprašanja, tedaj je njegovo dejanje nekaj pomenilo, ki ga lahko razume le ožji poznavalec senatorja iz Badgerjeve države.

Tukaj so dobro informirane osebe, ki mislijo, da bo La Follette razočaran, če ga senat ne izključi. Ne glede na določbe, ki jih je rodila vojna, ne more nihče dvomiti, da v Wisconsinu postoji dolgotrajen in globok predporodek proti zveznemu senatu kot "klubu bogatinov," in bojevnik kot La Follette, nastopajoč v ulogi mučenika, bo izkoristil to naravno sovražno čustvovanje. To lahko pričakujemo.

LA FOLLETTE ZANIKA, DA OVIRA POSOJILO SVOBODE.

True translation filed with the postmaster at Chicago on Oct. 24, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C. — Senator La Follette je v nedeljo zvečer podal izjavo, v kteri proglaša obtožbe za "obrekovalne in lažnjive," da on poskuša ovirati prodajo obveznic svobode v cirkulacijo gotovih govorov, ki jih je govoril v senatu v debati o zakonu za vojni davek.

Senator je trdil, da je cirkuliral le tri pamflete, tiskane na njegove troške, ki so prinašali le dele, kar je rekel v debati. Njegov edini namen je bil, v kterega je verjel," da vzbudi javni interes in organizira javno mnenje, ki bi privedlo kongres v prihodnjem zasedanju do bolj priličnega in pravičnega davka na vojni profit, in naddohodke."

INDIJSKA ZAROTA PRED ZVEZNIM SODIŠČEM.

True translation filed with the postmaster at Chicago on Oct. 24, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Chicago, Ill. — Poroti, ki je sodila o obtožbi vlade proti Gustav H. Jacobsenu, Albert H. Whedu, George F. Boehmu in Herambe Lal Gupti, ki so spoznani krivim, da so prelomili zakone o nevtralnosti, ker so hoteli zanetiti revolucijo britski vladi v Indiji, je vzelo manj kot četrt ure, da se je zedinila soglasno na pravorek krivde. Tako sta povedala dva porotnika.

Ko so porotniki ob 4:30 zapustili sodno dvorano, so se odločili prvo, da poskusijo s tajnim glasovanjem o prvi obtožnici, o zanetenju revolucije. Glasovanje je bilo soglasno za krivdo. Drugo glasovanje se je vršilo o zaroti, in je bil izid glasovanja soglasen "krivi so."

Precej časa je vzelo za pisanje form obsodbe. Po izjavi teh dveh članov, ni bila porota po odsotnosti manj kot pol ure, pri volji vrniti se tako kmalu v tako resni zadevi, in tako se je stvar odložila do po obedu in ni informirala sodnika Landisa do 8:40.

NORVEŽANI PROTI NEMCEM.

Zahtevajo deportacijo zaradi napada na ladje.

True translation filed with the postmaster at Chicago on Oct. 24, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Kristijanija, 23. okt. — Ljudstvo zahteva, da se takoj izženejo vsi Nemci, ki so jim razne nemške agenture preskrbele delo na Norveškem. S to zahtevo se hočejo maščevati za nemški napad na neutralne ladje v Severnem morju zadnji teden, pri katerem so bile potopljene norveške ladje in norveški mornarji so izgubili življenja. Vodilni list v Bergenu pravi: "Ti Nemci niso druzega kakor navadni špioni, ki ugrožavajo norveško trgovino zdaj in v bodočnosti."

Časopisje v Kristijanijj ogorčeno obsoja napad. 'Tidens Tegn' pravi, da so Nemci izvršili z napadom najgnusnejši čin, kakršnega še nima nobena mornarica na vesti. Nadkriljuje vse dosedanje zločine Nemčije. "Verdensgang" piše, da afera karakterizuje nemško brutalnost in strahopetnost. "Aftenposten" pa pravi: "Nemčija nas ne more presenetiti s svojimi čini, odkar je njena potapljača potopila prvo norveško ladjo. Krivico delamo Angliji, če jo dolžimo nezadostne morske kontrole."

STAVKA V LADJEDELNICAH KONČANA..

Seattle, Wash. — Stavka v tukajšnjih ladjedelnicah je končana. 12,000 kovinarskih delavcev, ki so odložili orodje pred 14 dnevi, so pričeli zopet delati.

O njih zadevah odloči zvezno razsodišče.

STAVKA V TOVARNI ZA MILO KONČANA.

Washington, D. C. — Delavski department naznanja, da je v tovarni za milo Proctor & Gamble kompenije v Kansas Cityju stavka končana. Kompanija je priznala povišanje mezde in organizacijo. Prizadetih je 1,000 delavcev.

Zdravo telo, najboljše blago.

Kako moramo ravnati, da si bomo lahko ohranili popolno zdravje? — Za to je treba pred vsem in najprvo paziti na želodec. V človeškem telesu se kaj rade pojavijo strupene snovi, katere odvajamo skozi črevesje. Dosti opasnih bolezni se ne more drugače ustaviti, če ne skrbimo za popolno izčiščenje škodljivih snovij. Trinerjevo ameriško grenko vino izčiščа želodec in črevesje; odpravlja iz teh vse nepotrebne in strupene snovi, ter na ta način utrjuje ves notranji sestav. To zdravilo je kot glavni branik pri vseh želodčnih neprilikah, zabasanosti, glavobolu, nervoznosti, slabi krvi in splošii slabosti. — Trinerjev Liniment je na jednako znanem glasu, ker je najboljši pripomoček za odpravo revmatizma, nevralgije, hrbtobola, izpahkov, oteklin itd. Novi vojni davek je sicer malo povišal cene Trinerjevih zdravil, kar se pa ne sme jemati v poštev, z ozirom na velike uspehe teh zdravil; ta zdravila bodo še vseeno najboljša in najcenejša domača zdravila. Jos. Triner, izdelujoči kemist, 1333—1343 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

ROJAKI POZOR!

Pri nakupovanju pohištva in vsakovrstnega orodja, dobite vedno pri nas vse po zmerno nizki ceni. Predno kupite kje drugje, oglejte si naše blago in ceno. Naš namen je vsem ustreči in zato prodajamo dobro in zanesljivo blago in vedno v zadovoljnost odjemalcev.

Za obilen obisk se vam priporoča

ANTON MAHNE,

trgovec z železnino, pohištvom in barvo

128 W. Lake St., Chisholm, Minn.

Zdravilo zoper kašelj.

Kedar potrebujete zdravilo zoper kašelj, tedaj potrebujete dobrega. Nikoli se neboste zmotili, če zahtevate dobro preiskušeno in učinkovito zdravilo, znano kot

Severa's Balsam for Lungs

Mr. W. Kolodziej, Chester, W. Va., nam je pisal: "Jaz priporočam vsakemu, da kupi Severova zdravila, ker so dobra, posebno Severov Balzam za pljuča. Boljših ni. Moji otroci so imeli hud kašelj in poskusili smo razna zdravila, toda vse je bilo zastonj. Ko smo pa kupili Severov Balzam za pljuča je kašelj izginil po par popitkih."

(Severov Balzam za pljuča). Ne rečite samo: "Želim nekaj za moj kašelj." Navadite se zahtevati zdravilo po njegovem polnem imenu, da se izognete nadomestitev. Zadnjih 57 let je Severov Balzam za pljuča uspešno zdravil kašelj in prehlade in take bolezni, katerih prvi pojavi so kašelj, kot na pr. kašelj pri influenci, vnetju sapnika, oslovskem kašlju, hripavosti in vnetju grla. Isti je izvrsten za odrasle in otroke.

Cena 25 in 50 centov. — V lekarnah vsepovsod.

Severa's Cold and Grip Tablets

(Severove Tablete zoper prehlade in hripo) so znane, da predenejo prehlad v najkrajšem času.

Severova družinska zdravila so naprodaj v lekarnah vsepovsod. Zahtevajte "Severova" ponjihovem polnem imenu. Če jih ne morete dobiti v domači lekarni, naročite jih naravnost od

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

POZOR! POZOR!

Ali že veste za edino slovensko brusilnico in trgovino z brivske priprave?

Kdor hoče imeti od 5 do 15 let jamčeno britve, stroje za britje, stroje za strižanje, škarje in vso brivsko in rezilno pripravo, naj se oglasi pri meni. Vsako pri meni kupljeno rezilno orodje nabrusim sakrat brezplačno. Kdor ni s blagom zadovoljen, se mu denar povrne. Škrbane britve se poslijajo po pošti na spodaj označeni naslov. Vse je dobe jamčeno. Se priporočam

F. K. BAUZON, 5920 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Največja Sl. zlatarska trgovina

Frank Černe

6033 St. Clair Ave.

Cleveland, O.

Šepne in stenske ure, prstane in medaljonke vseh Slov. Jednot in Zvez, broške, zapestnice, diamantne prstane in javalirje, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in druge zlatnine po nizki ceni.

PODRUŽNICA

COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahke mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri se Vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago. Najnižje cene.

SOROL

Pripen po načinu, ki ga je rabil star moder menih

SOROL

se je izkazal čudovito uspešnem za krče želodcu in trebuhu, bolan vrat, naduho, glavobol, izgubo teka, prehlad v glavi, itd. itd.

Priredi za leta kompanija, ko dela slavni "Pain Expeller" stare vredno zdravilo za vdrgnenje.

Pameten človek ima ene steklenice vedno pri rokah. Sče in čče v vseh lekarnah, ali pa pri

F. AD. RICHTER CO.
74-80 Washington Street,
NEW YORK

JOSEPH MELUCH

5501 St. Clair Ave.

Se priporoča v obisk Slovencem in Hrvatom. Dobra postrežba.

KJE JE MOJ BRAT

Frank Gregorčič? Pred dvema leti sva bila skupaj na Calumet, Mich., sedaj pa ne vem kje se nahaja. Če kdo rojakov ve za njegov naslov, naj mi ga blagovoli naznaniti, če bode pa sam čital ta oglas, naj se sam zglasi. **Jošef Gregorčič**, 1805 So. Racine Ave., Chicago, Ill. (4x)

KUPUJEM IN PRODAJAM

stare in rabljene HARMONIKE

Brooklyn, N. Y.

JOHN RUPAR

Dobro pijačo hrano in stanovanjem.

Se priporočam rojakom in znancem v obilen obisk.

Točna in dobra postrežba.

164 Reed St., Milwaukee, Wis.

Proletarec

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati pravo sliko socializma.

Naročnina znaša $2.00 na leto, $1.00 za pol leta.

Naslov: PROLETAREC
4008 W. 31st St.
CHICAGO, ILLINOIS.

Za časa neznosne draginje

V LEKARNAH

CENA $1.00

se mora vsakdo čuvati nevarnih bolezni, ki pomenijo propast družinskih prihrankov. Tukaj je vreden pregovor "Takojšnja pomoč, je najboljša pomoč". — Zaprtje, glavobol, izguba teka, splošna slabost, vsi taki znaki se opomini, da si poiščete uspešno zdravilo, pravočasno negovanje črev odstrani vse nadloge, ki bi lahko nastale v bodočnosti.

Trinerjev Ameriški Eliksir iz Grenkega Vina.

je pravo zdravilo, ki ga rabite v takih slučajih. Ono čisti črева, odstrani vse nabirajoče se odpadke, v katerih se plode in goje bakterije, pomaga prebavi, povrne tek, krepi ki in želodec, ki se potem lahko obrani mnoštvi bakterijskih napadalcev. V gori omenjenih slučajih nastane nervoznost, nered v želodcu, pri ženskih premembah življenja ali pri premogarjih v premogarskih okrajih itd. to zdravilo je priznano neprimerljivo najbolje med vsemi enakimi priredbami. Pripravljeno je le iz grenkih rastlin, bilk in skorij nepreseglivo zdravilne vrednosti in čistega naravnega, močnega rdečega vina. Celo najbolj občutljiv želodec ga sprejme z lahkoto. — Cena $1.00, v lekarnah.

TRINERJEV OBLIŽ

prinese v vaš dom pravo družinsko zdravilo. To je neprekosljivo za revmatizem ali nevralgijo, je izvrstno za poškodbe, razpeklijne, otekel in obromel vrat, itd. zelo krepilno za utrujene mišice po trudapolnem delu ali za utrujene noge po dolgi hoji. Cena 25 in 50c. v lekarnah, po pošti 35 in 60c.

TRINERJEV OLAŠATELJ KAŠLJA.

je najbolj uspešno zdravilo za prehlade in kašelj, hripavost, bronchiti z naduho, itd. Cena ista kot za obliž.

Trinerjeva zdravila so dobila največje mogoče nagrade pri vsi mednarodnih razstavah. Zadnje nagrade: Zlata kolajna — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

Jos. Triner

IZDELOVATELJ

1333-39 So. ASHLAND AVE. CHICAGO, ILLINOIS.

DOPISI.

Detroit, Mich. — Ker bo moral naš so ustanovitelj in večletni društveni tajnik Cit. Gabrovšek edditi k vojakom, sem prevzel začasno jaz tajniško mesto.

Zaradi tega me veže dolžnost, naznaniti slovenski javnosti in občinstvu v Detroitu ,da bo obhajalo slov. pev. in dram. društvo "Ljubljanski Vrh" slavnost petletnice v soboto 27. oktobra. Sicer ni to ravno dolga doba, toda če se pomisli na težkoče, s katerimi se mora boriti vsako pevsko društvo, moramo priznati da je "Ljubljanski Vrh" premagal vse ovire in stoji danes na zdravi in trdni podlagi.

Imamo izvrstne pevske moči, delujoče podporne člane in članice, in kar je glavno, vsa slovenska naselbina nam je naklonjena. Ni moj namen pisati zgodovino, ampak da povabim ves slovenski življ v Detrotu, posebno naša dična društva in klube, da pridejo na naš prvi jubilej. Pridite vsi, ki vam je ljuba dramatika, vsi, ki cenite v teh težkih časih urico poštenega razvedrila. Peli vam bomo iz naših src to, kar so pisali s svojo srčno krvjo naši pesniki. Naše članice vam bodo predstavljale krasno in zanimivo igro, pri kateri bodete za trenotek pozabili gorje današnjih dni.

Progarm je obširen in opremljen z raznimi samospevi, ki jih bosta izvajala V. Kenič, tenor in F. Vihtelič, bariton. Prepričan sem, da ne bo nikogar manjkalo, ker vem, da ljubite našo pesem, da vam je po godu naš trud in naše delo, ker vem, da hočete pripomoči, da bo naša slavnost kar najsijajnejše uspela in s tem poplačati naš trud z vašim posetom.

Toraj ne svidenje vsi, kot ena družina v soboto zvečer 27. oktobra v češki dvorani.

Pavel Bartel, začasni tajnik.

Cleveland, O. — Zadnja redna konvencija naše jednote v Pittsburgu je določila mesto Springfield, Ill., za sedež bodoče redne konvencije. Toda, kot sprevidim iz nekaterih dopisov, izgleda, da se nekatere osebe nekako boje mesta Springfielda, kot so se pri zadnji Pittsburga. Ne vem, zakaj se niso dotični oglasili že na konveniji gleed ugodnosti, ki jih ima eno ali drugo mesto, predno so šli na glasovanje. Čemu je treba sedaj brenkati o "suši", slabemu želodcu itd. Pa še pravimo, da nismo otročaji! Po mojem mnenju je zaključek zadnje konvencije pravilen in ravno tako bi moral biti za prizadete. Jaz živim v Clevelandu, pa ne vem o nikakršnem mleku ali mani, ki bi se cedila tukaj, kot je nekaj podobnega pred kratkim poročal brat Terbovec. Rečem le toliko, da so ugodnosti povsod, tudi v majhnih mestecih, samo če je "$", če ni tega, potem zamanj iščete ugodnosti.

Kar se tiče splošnega glasovanja sedaj nominiranih mest, se mi zdi nepotrebno, ker napravlja nam le stroške, kajti papir je sedaj drag. Ne rečem, da nimajo društva pravice nominirati tudi druga mesta za sedež konvencije, toda fakt ostane ta, da je že konvencija določila prostor zborovanja in če bi hoteli biti dosledni, bi morali ta sklep upoštevati. Gotovo so delegati izvršili svoje sklepe s prevdarkom, da so imeli tudi stroške konvencije na vidiku. In če je bil njih sklep potem za Springfield, so morali biti zato tehtni uzroki. Po mojem mnenju se ne bodo stroški prav nič povišali, temveč mislim, da se bodo rajši zmanjšali, če se bo konvencija vršila v Springfieldu. Zatoraj brajte in sestre, če pridejo nominirana mesta na splošno glasovanje, glasujte za Springfield, Ill., kot sedež bodoče konvencije.

Ivan Križmanič.

White Valley, Pa. — V tukajšnjem rovu, ki je last Pittsburg Coal Co., se je delo omejilo in sedaj delamo komaj polovico časa, kot vzrok navajajo pomanjkanje železniških vozov. Toda večkrat vidimo stati na tirih vozove, naložene s premogom po dva do tri dni in to nas sili, da mislimo na druge vzroke. Morda je za vso stvarjo špekulacija, ki jo je vedno več v kapitalistični družbi. Premog ima danes maksimalno ceno, vsled tega se ne da iztisniti iz njega toliko profita kot bi želeli lastniki rudnikov. Vsled tega se jim menda s kopanjem nič kaj preveč ne mudi. Oblasti so prepovedale izvoz premoga v druge države vsled bojazni, da bo premoga primanjkovalo kot ga je prešlo zimo. Toda ta prepoved ne bo dosti pomagala in ko nas objame mrzlo zimsko vreme, ga bo primanjkovalo, kjer ga bo najbolj potreba, krepki in zdravi delavci bomo pa čakali, da zatuli na vsaka dva ali tri dni parna piščal pri gori omenjeni družbi in nas pozove na delo.

Tako je bilo in bo dokler bo vladal današnji družbeni red.

Dne 13. t. m. se je vršila prva veselica novoustanovljenega soc. kluba, priklopljenega k J. S. Z. Veselica je povoljno uspela in še bolje bi lahko, če bi se slovenski delavci zavedali velike naloge tega kluba. Kdor misli, da je dovolj, da imamo klub in plačujemo svoje prispevke, se zelo moti o nalogah, ki jih ima organizacija. Klubi, ki ne vrše druzega dela kot da pobirajo mesečne prispevke, se lahko reče o njih, da so napol mrtve organizacije. Naloga soc. stranke in njenih klubov je izobraževati delavstvo in se v ta namen posluževati raznih sredstev kot shodov, predavanj, zabav, čitalnic, podpirati strankino časopisje, itd. Vse to je zvezano z veliki stroški, vsled tega je potrebno, da se udeležujemo klubovih veselic, da jim na ta način pripomoremo do boljšega finančnega uspeha. Kapitalizem ima na razpolago ogromne svote, da ž njimi ubija delavske organizacije. Za uspešno propagando potrebujemo tudi mi denarja; če nimamo tega, ne moremo izdati niti najmanjšega letaka.

Dne 27. oktobra se zopet vrši veselica v prid slovenski dvorani. Tudi te ne smemo zamuditi, kajti ta nam je potrebna pri našemu kulturnemu in izobraževalnemu delu. Toraj pridite vsi!

J.—c.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Popravek. V 244. številki Prosvete je bil priobčen dopis iz Indianapolisa, Ind., s podpisom John Leban, predsednik. Pravilno bi se moralo glasiti: podpredsednik. Toliko v pojasnilo na željo omenjenega brata.

Ameriške vesti.

DELAVSTVO VERJAME V LA FOLLETTA.

True translation filed with the postmaster at Chicago on Oct. 24, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Chicago, Ill. — Delavska Federacija v Chicagu je v nedeljo izrekla svoje zaupanje v amerikanizem senatorja Robert M. La Folletta in je izrekla obsodbo nad gibanjem za njegovo izključitev iz senata. Akcija je bila podvzeta na redni mesečni seji in resolucija, ki ponavljajo njegovo požrtvovalnost za stvar organiziranega delavstva, so bile sprejete soglasno. Obenem pa resolucije jasno izrekajo, da se večina članov delavskih organizacij ne strinja z La Follettovimi nazori o vojni.

Neka druga resolucija indorsira socialistične kandidate za sodniška mesta pri prihodnjih volitvah, ki izjavlja, da je indorsacija sprejeta, ker so sedanji sodniki izdajali sodnijske prepovedi, ki so branile razpostaviti stavkovne straže.

TOVORNI VLAK JE TREŠČIL V AVTOMOBIL.

Linden, Ind. — Ena oseba je mrtva, štiri osebe so težko in tri lahko ranjene, ker je tovorni vlak na Vandalia železnici zavozil v avtomobil na križišču Glavne ulice. Mrs. Ana Suthard je umrla eno uro po nezgodi.

BANDITJE SO OROPALI VEČ PRODAJALN.

Aurora, Ill. — Banditje so oplenili ponoči kakšnih dvanajst prodajaln z jestvinami v okraju Kendall. Najrajše so jemali s sabo šunke in prekajeno slanino. Banditje so se vozili iz vasi do vasi in obiskali prodajalne.

Farmarji so našli na potu zapuščen tovorni avtomobil, toda o banditih ni sledi. Groceristi pravijo, da so banditje grdo gospodarili med jestvinami in odnesli so s sabo precej blaga, niso se pa dotaknili denarja.

RADIKALNA SREDSTVA GA NISO REŠILA VISLIC.

Baton Rouge, La. — Helaire Carriera so obesili v državni ječi, ker je umoril šerifa Swordsa v juliju.

Carriere se je poslužil precej radikalnih sredstev, da ne pride na vešala. V sredo zvečer je hotel pobegniti iz ječe. Odtrgal je kos svinčene cevi v svoji celici in se boril z jetničarjem in petimi stražniki nad eno uro, preden so ga ugnali. Drugi dan si je s kilno varnostne britve prerezal vrat. Od izgube krvi je bil tako slab da so ga morali nesti na morišče.

2,000.000 LJUDI BOLEHA ZA JETIKO.

Baltimore, Md. — Dr. Charles Hatfield iz New Yorka je predaval pred severno atlantično konferenco za tuberkulozo. V svojem govoru je izjavil, da boleha v Združenih državah 2,000,000 za jetiko. Priporočal je splošen poduk, kako se naj ljudstvo varuje jetike. Po njegovem mnenju je obširen in temeljit poduk najboljše in najbolj priporočljivo sredstvo proti beli kugi, ki posebno med industrijalnimi delavci zahteva mnogo žrtev.

NESREČNI SAMOKRES.

St. Louis, Mo. — 14letni Joseph F. Bielawski je ponesreči ustrelil 14letnega Clarence Gilforda. Bielawski je streljal s puško majhnega kalibra v klobuk Gilforda, ki ga je držal na puški nad glavo. Krogla je zgrešila cilj in je zadela Gilforda v glavo.

Za otroke je kruh in ne strelno orožje.

PARNI KOTEL LOKOMOTIVE EKSPLODIRAL.

Cheyenne, Wyo. — Na Union Pacific železnici je eksplodiral parni kotel lokomotive štev. 2205. Mrtvi so strojevodja Edward Cumming, kurjač David C. Kendall in zavirač Albert Waddell.

Lokomotiva je vlekla vlak, ko je nastala eksplozija.

AVTOMOBILSKA NESREČA.

Big Piney, Wyo. — C. P. Mc Glashana so našli mrtvega pod poveznenim avtomoblom.

VOLILNE SLEPARIJE.

New York. N. Y. — Veleporota je obtožila nadaljnih dvajset volilnih uradnikov radi sleparije pri volitvah. Odkar je pričela preiskava radi volilnih sleparij je bilo obtoženih 66 oseb.

ST. PAUL JE DOBIL SNEG.

St. Paul, Minn. — Iz mnogih krajev v državi prihajajo poročila, da je padel sneg, ki je pobelil tudi tla v mestu.

MLEKO PO DESET CENTOV KVORT!

New York, N. Y. — V malih prodajalnah so pričeli prodajati mleko po deset centov kvort. Zveza farmarjev zalaga prodajalne z mlekom in kakor hitro bo mogoče, razširijo prodajalne z mlekom po vsem mestu.

BOJ PROTI KABARETOM.

Chicago, Ill. — Modro sobo v Bismarckovem hotelu so zaprli in lastniki so pozvani pred sodnika, da izpovedo, zakaj so mladoletnim prodajali opojne pijače.

V plesni dvorani College Inna so ležali na mizah listki, ki so svarili žene in dekleta, naj ne plešejo z možmi, ki jih ne poznajo.

RUDARJI DELAJO LE POL ČASA.

Bismarck, N. D. — Ora Garnall, premogovniški operator v Wyomingu, se je obrnil na železniško komisijo v Severni Dakoti, da zniža cene za prevažanje premoga iz Wyominga. On pravi, da rudniki obratujejo le s polovičnim časom vsled visokih prevozninskih cen. Če bo znižana voznina, potem bo lahko producirati in devažati premog.

Vojaki! Vzemite "Prosveto" seboj v vojaški tabor. Pošljite nam naslov s starim vred čim pridete v vežbališče.

Duševni boj.

MAKSIM GORKIJ:

(Konec).

Ko jo je nekoč spremljal domov,ji je dejal, da jo ljubi in da jo prosi, naj bo njegova žena. Ustrašil se je, ko je videl, kak vtisk so napravile njegove besede nanjo. Umaknila se je, kakor da bi jo bil udaril, bleda, s široko odprtimi očmi se je naslonila na steno, roke je skrila na hrbtu in govorila skoro v grozi:

"Slutila sem, skoro sem čutila, da bo tako prišlo, zakaj že dolgo Vas ljubim. Ali, o Bog, kaj pa bo to?"

"Zdaj pridejo dnevi sreče za tebe in za mene, dnevi najinega skupnega dela," je vzkliknil.

"Ne," je dejala in povesila glavo. "Ne, midva bi ne bila smela govoriti o ljubezni."

"Zakaj?"

"Ali bi se ti dal poročiti v cerkvi?" ga je vprašala tiho.

"Ne!"

"Potem . . . zdravstvuj!"

Naglo je odšla. On pa jo je dohitel in ji začel prigovarjati. Poslušala ga je molče, brez ugovora in dejala:

"Jaz, moj oče in moja mati smo vsi verni kristjani in bomo kot taki tudi umrli. Zakon, sklenjen v civilnem uradu, zame ni noben zakon. Če se rode v takem zakonu otroci, vem, da bodo nesrečni. Samo cerkven zakon posveti ljubezen, samo cerkven zakon podeli srečo, in mir."

Zdaj je videl razločno, da se ne bo tako lahko udala. Seveda tudi on ni mogel odjenjati. Ločila sta se in ob slovesu je dejala deklica:

"Nikdar ne mučiva drug druzega. Ne išči sestanka z menoj . . . Ah, če bi mogel proč! Jaz ne morem, jaz sem tako revna . . ."

"Jaz ne obljubim ničesar," je odvrnil.

In pričel se je boj dveh močnih narav; seveda sta se sešla, in celo pogosteje kakor poprej, zakaj ljubila sta se drug drugega in sta iskala te sestanke, potihem se nadejajoča, da eden izmed njiju ne bo prenesel muk nezadovoljnega, kvišku plapolajočega čustva. Njiju sestanki so bili polni obupa in srčnih bolesti; on se je čutil vsakokrat popolnoma slabotnega in kakor razbitega, ona pa je šla vsa v solzah k spovedi. On je vedel to in zdelo se mu je, da se črno zidovje tonzuronoscev z vsakim dnem jači in viša in da ju bo ločilo le do smrti.

Nekoč, ko sta se šla na praznik šetat izven mesta, mu je ušlo, ne da bi bil mislil na to, pretnja:

"Veš, včasih se mi zazdi, da bi te utegnil umoriti . . ."

Molčala je.

"Ali si slišala, kaj sem dejal?"

"Da," je odvrnila in mu zrla ljubeznipolno v obraz. Zdaj je vedel, da bi preje umrla, kakor pa odjenjala. Pred tem "da" jo je bil včasih objel in poljubil. Ona se je branila, toda njen odpor je bil vedno šibkejši in on je bil upal, da bo nekega dne podlegla in da mu bo ženski nagon pripomogel do zmage nad njo. Zdaj pa je razumel, da bi to ne bila nobena zmaga, ampak podjarmljenje; od tedaj ni več vzbujal ženske v njej.

Tako je potoval z njo skozi temne kroge njenih misli o življenju; prižgal je v njej vse luči, ki so mu bile dostopne, toda ona je prisluškovala njegovim besedam ka-kor slepa, s sanjavim usmevom v očeh, videla ni ničesar in mu ni verjela.

Nekdaj mu je dejala:

"Včasih sprevidim, da je možno vse, o čemur govoriš. Sodim pa, da pride to od tega, ker te ljubim! Vse razumem, nimam pa vere, ne morem verjeti! In če odideš, izgubim vse, kar je s teboj v zvezi."

Ta drama je trajala skoro dve leti, dokler ni deklica omagala in zbolela. Opustil je svoje delo, opustil delovanje v strankini organizaciji, zadolžil se je, ogibal se je sodrugov in je neprenehoma korakal v bližini njenega stanovanja gor in dol ali pa je sedel ob postelji bolnice. Videl je, da je dogorevala kakor sveča in je bila z vsakim dnem prozornejša, dočim je bolni ogenj v njenih očeh vedno jasneje plamtel.

"Pripoveduj mi o življenju, o bodočnosti," — ga je prosila.

On pa je govoril o sedanjosti in je namenoma vse našteval, kar upropašča ljudi in proti čemur bi se on bojeval vse svoje življenje. Govoril je o vsem tem, kar bi moral vreči iz življenja kakor nekoristne, umazane cunje.

Poslušala ga je molče. Toda če je bila njena bolečina prebuda, je ustavila reko njegovega govora, ko se je dotaknila njegove roke in se ozrla vanj s prosečim pogledom.

"Ali moram . . . umreti?" je vprašala nekoč, mnogo dni potem, ko mu je bil zdravnik dejal, da trpi za naglo jetiko in da je njen položaj brezupen.

Odgovoril ni nič, glavo je povesil k tlom.

"Vem, da kmalu umrem," — je dejala. "Daj mi roko."

In ko ji je pomolil roko, jo je poljubila z vročimi ustnicami in dejala:

"Odpusti mi, jaz sem kriva pred tabo! Motila sem se in sem ti povzročila muke. Zdaj, ko mi gre življenje h koncu, vidim, da je bila moja vera le strah pred nerazumljivim, strah, ki ga kljub resni želji, kljub tvojim prizadevanjem nisem mogla premagati. Bil je le strah, tičal pa mi je v krvi, prišla sem z njim na svet. Moje mišljenje je bilo samostojno ali tvojemu podobno, toda srce mu je ostalo tuje. Zdaj vidim, da si imel prav, toda moje srce ti ni moglo pritrjevati."

Nekaj dni pozneje je umrla, med njenim smrtnim bojem pa je on osivel, mož sedemindvajsetih let.

Pred kratkim je poročil edino prijateljico one deklice, neko svojo učenko. Zdaj gresta na pokopališče — k njej. Vsako nedeljo potujeta tjekaj, da položita cvetice na njen grob.

On ne veruje v svojo zmago in je trdno uverjen, da je, ko mu je dala prav, namenoma govorila neresnico, hoteč ga tolažiti. Njegova žena je enake misli in obadva ljubeznipolno gojita spomin na umrlo Njeno žalostna usoda ju podžiga, da jo maščujeta in podeljuje njunemu skupnemu delu neumornost in poseben, obsegajoč, lep značaj."

Živahna, pramično pestra reka ljudi valuje v solnčnih žarkih; veselo šumenje jo spremlja, otroci kriče in se smehljajo. Ni vsem lahko in veselo v duši, gotovo je, mnogo glav mučijo pretislovja. In vendar gredo vsi svobodi, svobodi nasproti.

In čem bolj se strnejo vrste, tem hitreje se približamo cilju!

Sveti Anton.

Spisal Hanusch.

Zunaj vasi, ob vznožju hriba, v senci dveh dolgovejnatih lip, je stal sv. Anton.

Oko umetnika, ki je iz robatega kamna izklesal svetnika, je morda pred mnogimi in mnogimi leti ponosno iz zido, počivalo na belem marmorju. Mogoče mu je bilo celo hudo, ko je moral svoje delo prodajati za uboren denar in se ločiti od njega. Če bi ga mogel sedaj videti — gotovo bi bi drugačnih misli. Kako ubog je stal sedaj na meter visokem podstavku. Bil je vreden vsega usmiljenja. Od starosti sivi kamen je porastel mah, prsti na rokah in nogah so izginili, nos in ušesa so bila odbita, razentega je zijala razpoka po sredini telesa. Oči so mu pa najbrže izteknili, da je dvoje črnih votlin strmelo na kolovozno pot. Razmršeni venec iz davno ovenelih cvetlic, ki mu ga je obesila verna duša okoli vratu, ni mogel izbrisati vtiska, da je tudi najsvetejši svetnik podložen zakonom narave, da tudi on ni ustvarjen za večnost.

Viharnega jesenskega dne je prišel iz vasi, star, belolas možiček. Veter je žvižgal okoli njega in se igral z njegovo dolgo, srebrnobelo brado. Zatopljen v misli, zroč v tla, je počasi prihajal po cesti. Od časa do časa je starec postal, se še krepkeje opri na palico, odprl usta in lovil sapo. Ko je prišel do svetnika, se je pred njim ustavil, nekaj časa vanj strmel s svojimi vodenimi očmi, potem pa sedel na lesene stopnice pred podstavkom. "O, ko bi že mogel umreti"! je milo zdihoval in žalosten gledal svojo beraško malho, najtežje breme, ki so ga kdaj nosile njegove rame.

"O, ko bi že kmalu mogel umreti!" je zaječal mrtvaški glas zadaj za njim.

Berač se preplašen ozre, a razen svetnika ni opazil ničesar. Mrtvaški glas je nadaljeval: Oba ni va nič iskati na svetu. Ti si betežen starec ne moreš več sl ti vsakdanjega kruha in si nadlego tujim ljudem. Mene so pustili tako propasti, da se eni pogledu name z gnusom obrn proč, drugi pa zbijajo slabe nad mojo klaverno zunanjost Vse to je bilo nekdaj drugače. so me bili postavili tu sem kot si bol čistosti, ko se je moja b obleka zrcalila v solnčni svetl in žarko blestela v mesečnem so tedaj so prišli, da so me izko ščali kot svojega priprošnika Bogu. Če je deklica čutila, da bo mogla sama ostati, tedaj je p šla na skrivnem iz vasi, poklekn la k mojim nogam, sklenila ro in me goreče prosila za pomoč za moža. O, kakšne oči so takr zrle v moje bledo obličje! Mnog krat mi je bilo tako čudno pri s cu in s silo sem se moral spomn ti, da sem svetnik.

Namesto da bi šli po živin zdravnika, so prihajali kmetje meni po pomoč, ako jim je zbol konj, krava ali prašič; če je zb lel otrok, tedaj je pokleknila m ti pred menoj, da si je prihrani stroške za zdravnika; kadar je n sla stara ženica poslednji krajca ček v loterijo, tedaj me je prosil za terno; ako mlada žena ni m gla dočakati materinega veselj tedaj naj bi ji jaz preskrbel t kojšnji porod; če bi imela biti z radi suše slaba letina, tedaj so pr šle cele procesije in me prosile, z dež, ako je pa nekaj časa deževa lo, tedaj so pa zopet zahtevali le po vreme. Sleherni kmet, ki je š tod mimo, se je spoštljivo prekr žal; če je prišel utrujen popot nik, se je odkril."

Svetnik je molčal. Berač je z mišljen zrl predse. Močan sune vetra je stresel prepereli marmo in razpoka v svetnikovem teles se je povečala.

"Dandanes je vse drugače," j po kratkem odmoru nadaljeva svetnik. "Dekleta si znajo bre mojega posredovanja dobiti mož in omožene ženske so vesele, č jih Bog obvaruje pred otroškim blagoslovom. Kmetje govore o me ni, da nič ne razumem o vremenu in kar se tiče zdravljenja bolezn pri ljudeh in živalih, nisem zdrža hitrega koraka, s katerim je na predovala znanost! In, tako sem sedaj tarča vsega zasmehovanj in zaničevanja in zapuščen sem od vsega sveta. Noben kmet se ve ne prekriža pred mano in popot nik gre mimo, kakor da mu je klo buk prirastel na glavi. Ljudje s se zelo spremenili — jaz jih ne ra zumem več —; da bi le moge kmalu umreti!"

"Oh, ko bi se le mogel kmalu posloviti od te žalostne doline!" je zastokal berač in glava mu je klonila na sopeče prsa.

Silen sunek vetra pe planil v ozko dolinico. Veje lip so pokale in udarjale druga ob drugo, cvil jenje in škripanje je bilo povsod, v zraku in na zemlji. Svetnik se je zazibal, razpoka se je povečala, z votlim bobnenjem je telebnil na tla in pokopal pod razvalinami starega beračа.

Vihar je divjal nad ostanki obeh, ki sta bila sita življenja.

ŽARKOMET NA LOKOMOTIVAH.

Odkar je za železnicami otroška doba, so spoznali, da je za reden in varen obrat na železnicah potrebna signala in varnostna služba. Na progah, na katerih vozi le malo vlakov zadostuje telefonično ali brzojavno obvestilo, da je vlak zapustil postajo. Mnogo večja je pa nevarnost na železnicah, na katerih je živahen promet. Posebno v Ameriki in takih pokrajinah, kjer niso postaje goste in vlak prevozi milje in milje skozi gorske samote. Na takih progah mora vlak čuvati sebe in ima varnostne naprave.

Zelo izvrstna naprava je žarkomet, ki dobro služi, ako megla ni pregosta. Ako vlak, katerega lokomotiva je opremljena z žarkometom, vozi po ovinkih v gorovju, se vidi luč v razdalju po več milj.

Majhna parna turbina goni dinamo in proizvaja električno silo za žarkomet, ki je pred dimnikom lokomotive. Polovica luči pada v loku na progo, druga luč pa vrže zrcalo, ki je v kotu 4 gradov pritrjeno k žakometu, naravnost v zrak, tako, da je zarča luč podobna repatici in jo opazijo, ko je vlak še daleč zunaj postaje.

Iz glavnega urada.

Spremembe pri krajevnih društvih za mesec september 1917.

...rija, štev. 1. Izobčeni: John Sobo... c. 26940. Umrla: Rose Železnik, c. 26794.

...Trgjar, štev. 2. Izobčeni: Frank ...ič, c. 14509; Frank Ovca, c. ... Umrl: Anton Svetina, c. 7659. ... pristopil: Frank Gornik, c. 27660; ...rd Omahen, c. 27661.

...Adrija, štev. 3. Novo pristopli: Matt ...ich, c. 27662; Mile Slavković, c. ...; Steve Jurkovich, c. 27664; An... Lulhas, c. 27665.

...Naprej, štev. 5. Izobčeni: Stanko Že... c. 19011; Joseph Gornik, c. 10667; ... Smole, c. 16091; Joseph Japelj, c. 16520.

...Bratstvo, štev. 6. Izobčene: Cavanja ...ič, c. 22877. Novo pristopil: John ...ni, c. 27666.

...Izvoljab, štev. 7. Novo pristopila: ...ina Tushar, c. 27667.

...Sokovec, štev. 8. Novo pristopli: ...ko Merdush, c. 27669; Mary Trichak, c. 27668.

...Bratstvo Naprej, štev. 9. Novo pristopje: Mary Dollar, c. 27670; Rose Že... c. 27671.

...Edinost, štev. 13. Izobčeni: Jack ...ič, c. 6831; Tony Žugel, c. 20264; ...ko Horvat, c. 22363.

...Sloga, štev. 14. Novo pristopli: Pe... Davišović, c. 27672; Jacob Grabek, c. 27673.

...Sloga, štev. 16. Izobčen: M. Švigelj, c. 12570.

...Orel, štev. 19. Umrl: Louis Mandel, c. 22147.

...Sokol, štev. 20. Izobčeni: Joseph ...bjak, c. 19194; Frank Župi, c. 16380; ...nk Mehle, c. 22370.

...Orel, štev. 21. Izobčen: Anton Župan... c. 24221. Novo pristopila: Katarina Stanich, c. 27674.

...Dunica, štev. 22. Novo pristopili: ...nk Turkish, c. 27675; John Spola... c. 27676.

...Samarnica, štev. 24. Novo pristopil: ...ne Grilc, c. 27677.

...Novi Dom, štev. 28. Izobčen: Joseph ...ević, c. 1867.

...Domovina, štev. 29. Novo pristopil: ...eph Mavri, c. 27678.

...Mali Dom, štev. 33. Izobčen: Nikola ...ich, c. 14149.

...France Prešeren, štev. 34. Novo pristopili: Joseph Bučar, c. 27680; Mary ...ič, c. 27679.

...Zora, štev. 36. Izobčen: Julius Per... c. 24329. Novo pristopil: Anton Er... c. 27681.

...Proletarec, štev. 37. Novo pristopil: ...eph Ribičich, c. 27682.

...Narodni Vitezi, štev. 39. Izobčeni: ...nk Benčič, c. 12930; Anton Resno... c. 18407. Novo pristopil: John Hri... c. 27683.

...Slovenija, štev. 41. Umrla: Frančiška Sela, c. 13351. Novo pristopila: ...ary Breznik, c. 27684.

...Danica, štev. 44. Izobčen: John Ilja, c. 2698.

...Illinois, štev. 47. Izobčen: Martin ...drič, c. 14378. Novo pristopila: Ma... Furlan, c. 27685.

...Triglav, štev. 48. Izobčeni: Matt ...kovich, c. 22425; Steve Plančak, c. 1544.

...Ljubljana, štev. 49. Izobčen: John ...ič, c. 13012.

...Skala, štev. 50. Novo pristopil: Mi... Atlagich, c. 27686.

...V Boj, štev. 53. Izobčen: Mike Mo... c. 6399.

...Jutranja oZra, štev. 54. Novo pristopil: John Ratica, c. 27687.

...Planinar, štev. 57. Novo pristopil: ...eph Stftich, c. 27688.

...Lilija, štev. 58. Novo pristopil: John ...lhevšek, c. 27689.

...Zavednost, štev. 59. Izobčen: John ...vnik, c. 21888. Novo pristopil: John ...terepee, c. 27690.

...Hrvatska Sloga, štev. 62. Izobčeni: ...ke Radić, c. 25057; Vasil Knezovich, c. 952; Mrako Biondić, c. 19616.

...Prvi Maj, štev. 65. Novo pristopil: ...ouis Miš, c. 27691.

...Napredek, štev. 69. Izobčen: Val... ...ga, c. 9923. Novo pristopili: Frank ...nj, c. 27692; Joseph Drobnich, c. 27693.

...Spoznanje, štev. 72. Izobčen: Alois ...šmi, c. 4284.

...Grad, štev. 74. Odstopli: Joseph O... ...nik, c. 18933; Peter Ferjančič, c. ...; Frank Peterlin, c. 3503; Joseph ...rak, c. 6174; Tony Bobava, c. 10569.

...Slovenec, štev. 75. Izobčen: Matt ...ver, c. 16689.

...Solnce, štev. 81. Izobčeni: Frank Ja... c. 25321; Rudolph Brozovich, c. ...; Alois Vuinović, c. 26557; Joseph ...ovinović, c. 23991.

...Triglav, štev. 82. Novo pristopil: John Zupan, c. 27694.

...Slovenski Dom, štev. 86. Izobčen: Frank Toplak, c. 23746.

...Prostomislaci, štev. 87. Izobčeni: Ste... Paljen, c. 25075; Dom Koršik, c. ...; Frank Jaklich, c. 14870; Martin ...ič, c. 12127; Steve Korila, c. 27262; ...eph Konščik, c. 25404. Novo pristopili: Ivan Sedlar, c. 27695; Albert Heyt... c. 27696; George Sambolič, c. ...

...Dobri Bratje, štev. 88. Novo pristopili: Thomas Kaučič, c. 27700; Rose La... c. 27698; Johana Jakastič, c. 27699.

...Glas Naroda, štev. 89. Novo pristopili: Anton Botalja, c. 27701.

...Rožna Dolina, štev. 92. Novo pristopil: John Agosta, c. 27702.

...Slovenski Rudar, štev. 99. Novo pristopila: Rose Vidmar, c. 27703.

...Trdnjava, štev. 101. Izobčen: Sandar Berjak, c. 25419.

...Nada, štev. 102. Izobčena: Matuška Šeelova, c. 5981; Alojzija Župan, c. 19019. Novo pristopila: Agnes Špolar, c. 27704.

...Jutranja Zora, štev. 103. Izobčena: Mary Zupančič, c. 25090.

...Zavedne Slovenke, štev. 104. Novo pristopila: oLuise Ipavec, c. 22705.

...Prostost, štev. 106. Novo pristopli: Joseph Per, c. 27706; Frank Kerin, c. 27707; Anna Može, c. 27708.

...Slovenski Rudar, štev. 110. Izobčen: Tom Vidaković, c. 23129. Novo pristopli: Joseph Ostervuh, c. 27709; Frank Bolinšek, c. 27710.

...Žvila Ilirija, štev. 114. Izobčen: Matt Budiselič, c. 18514.

...Jolietska Zavednost, štev. 115. Izobčeni: Karl Zlajpoh, c. 24780; Mike Glad, c. 23576; Victor Bole, c. 21050. Novo pristopli: Joseph Antonsich, c. 27711; Frank Lovše, c. 27712; Jerry Grill, c. 27713.

...Novi Dom, štev. 117. Umrla: Fanny Prešeren, c. 14291.

...Moška Jednakopravnost, štev. 119. Novo pristopila: Mary Brence, c. 27714.

...oGrenjec, štev. 120. Izobčeni: Anton Tomac, c. 18814; Mirko Bubanj, c. 21051; Matt Marincelj, c. 21962; Alois Bahovič, c. 9763; Anton Marušič, c. 21052.

...Zveza Detroitskih Slovencev. št. 121. Izobčen: John Celigoj, c. 25945. Novo pristopil; John Stanesich, c. 27715; Frank Poje, c. 27716.

...Grozd, štev. 122. Umrla: Mary Sla... be, c. 20873. Novo pristopil: Mihael Barilla, c. 27717.

...Mednarodna Zveza, štev. 124. Izobčeni: John Klemenc, c. 26815; Stefan Krajačinović, c. 24540.

...Primož Trubar, štev. 126. Novo pristopil: Joseph Črtalič, c. 27718.

...Lipa, štev. 129. Izobčeni: Frank Bricelnik, c. 15848; Frank Strumbel, c. 17020; Frank Zupančič, c. 12170; Mihael Jeršin, c. 16508. Novo pristopli: Joseph Poleš, c. 27719; Matt Znidarič, c. 27720.

...Eveleth, štev. 130. Novo pristopje: Mary aZdnikar, c. 27721; Antonia Erhlave, c. 27722.

...Slovenski Napredek, štev. 132. Izobčen: John Vesel, c. 26568.

...Brooklyn, štev. 135. Izobčen: Joseph Černelj, c. 18950.

...Michigan, štev. 136. Izobčen: Peter Divjakina, c. 24803. Črtan: Matt Gašparac, c. 5993.

...Napredne Slovenke, štev. 137. Novo pristopje: Malza Skeja, c. 27723; Anna Urh, c. 27724; Sophie Kuhelj, c. 27725.

...Postojanska Jama, štev. 138. Umrl: John Koplenk, c. 18467. Novo pristopli: John Tomaich, c. 27726; Rose Albinini, c. 27727; Joseph Bostjančič, c. 27728; Mary, Toplišek, c. 27729; Mary Kreše, c. 27730.

...Bratska Zveza, štev. 140. Novo pristopil: Frank Mrek, c. 27731.

...Brod na Kolpi, štev. 141. Izobčeni: Matt Ozanich, c. 9597; Jacob Rački, c. 11848.

...Mir, štev. 142. Izobčen: John Naglič, c. 22602. Novo pristopli: Joseph Amahen, c. 27736; Mary Brezar, c. 27732; Mary Činkole, c. 27733; Polonija Boskovinski, c. 27734; Antonija Lesjak, c. 27735.

...Slovenski Lovec, štev. 143. Umrl: Joseph Oražen, c. 14032.

...Kanarček, štev. 146. Umrla: Mary Haravan, c. 11056.

...Vodnikov Venec, štev. 147. Izobčeni: John Urbančič, c. 18827; Frank Skoda, c. 11228. Novo pristopla: Frančiška Glavič, c. 27737.

...Zorislava, štev. 148. Izobčena: Jana Grgaš, c. 16837.

...Slovenski Narod, štev. 153. Izobčeni: Matt Jambuković, c. 26205; Elija Cankovich, c. 26821; Matt Mladjan, c. 26202; Milko Grase, c. 24694; Jacob Ključar, c. 27059.

...Kras, štev. 156. Novo pristopli: Tony Bucovac, c. 27739; Raffaele Clavora, c. 27738. Izobčen: Lavo Kostnovič, c. 26655.

...Bodočnost, štev. 157. Novo pristopli: Louis Janežič, c. 27740; Tony Kovačič, c. 27741.

...Lunder Adamič, štev. 165. Novo pristopli: Teodor Stanič, c. 27742; Ostoja Vukotič, c. 27743.

...Slovenski Prijatelj, štev. 171. Novo pristopli: Peter Prošič, c. 27744; Karl Nowak, c. 27745.

...Slava, štev. 173. Izobčen: Joseph Novak, c. 25158. Umrl: John Hladnik, c. 8847. Novo pristopli: Steve Kurtovich, c. 27746.

...Vrtni Raj, štev. 174. Izobčen: Mihael Lukek, c. 27336.

...Mars, štev. 177. Novo pristopil: Joseph Baksich, c. 27747.

...Dom in Svet, štev. 181. Izobčeni: Albert Košuba, c. 24143; Izidor Dorko, c. 24124; John Košuba, c. 24125. Novo pristopli: Karl Bozich, c. 27748; Mike Raic, c. 27749; Nick Matek, c. 27750.

...Jugoslovani, štev. 186. Izobčeni: Julius Novak, c. 15672.

...Sestersko Ljubezen, štev. 187. Izobčena: Frances Widemšek, c. 22366.

...Abazia, štev. 191. Izobčeni: Ladislav Steglin, c. 23419; Anton Burlović, c. 22520. Novo pristopli: Andrej Todorich, c. 27751; Joseph Tibljaš, c. 27752.

...Ironton, štev. 197. Novo pristopli: Mike Prpich, c. 27753; Paul Vukelich, c. 27754; Ivan Samarzija, c. 27755; Mike Prpich, c. 27756.

...Pivka, štev. 201. Novo pristopil: Nick Selakovich, c. 27757.

...Narodni Bratje, štev. 202. Izobčen: John Sapek, c. 1853.

...V Boj za Svobodo, štev. 203. Novo pristopli: Frank Borlak, c. 27758; Ivan Pistarič, c. 27759; Silvester Turcier, c. 27760; Ferdinand Železnik, c. 27761; Ignac Adamčik, c. 27762; Peter Kotarin, c. 27763; Frank Plut, c. 27764; Thomas Benich, c. 27765; Frank Česnik, c. 27766; John Cull, c. 27767; Joseph Dodič, c. 27768; John Storm, c. 27769; Frank Mačoh, c. 27770; Mihael Provič, c. 27771.

...Zvonček, štev. 206. Izobčen: Frank Romich, c. 21714.

...Slovensko Hrvatska Sloga, štev. 207. Izobčeni: Matt Basta, c. 26860; Andrej Bandur, c. 24061; Matt Majnarič, c. 21648. Novo pristopli: Matt Čorak, c. 27774; Mary Švegel, c. 27772; Mary Zupan, c. 27773; Tome Borčić, c. 27775.

...Nekomiških Slovencev, štev. 209. Umrl: Mike Jelenich, c. 25687.

...Bratstvo v Slogi je moč, štev. 210. Izobčen: John Dalač, c. 23350. Novo pristopil: Štefan Bajer, c. 27776.

...Slovanska Družina, štev. 211. Novo pristopil: Vinko Vidas, c. 27777.

...Virginia, štev. 215. Novo pristopli: Matt Puz, c. 27778; Joseph Malič, c. 27779.

...Delavski Venec, štev. 221. Izobčeni: Aokol Sekli, c. 21459; John Gornik, c. 26245.

...Naprednost, štev. 223. Novo pristopli: Alois Mulej, c. 27780; Martin Grmek, c. 27781; Matt Langus, c. 27782.

...Sloga v Tujini, štev. 224. Izobčen: Peter Gupič, c. 22107. Novo pristopli: Joseph Ambrožič, c. 27783; Joseph Adamlje, c. 27784.

...Karl Marx, štev. 225. Novo pristopil: Anton Skodlar, c. 27785.

...Zbudi se Slovan, štev. 226. Izobčen: John Pendrasky, c. 18848.

...Rajski Glas, štev, 230. Izobčeni: Joseph Schiller, c. 19938; Matt Gečan, c. 26250; Anton Hajdinovich, c. 23841. Novo pristopil: George Srdoch, c. 27786.

...Narodni Cvet, štev. 231. Izobčen: V. Velenica, c. 19325.

...Bratska Sloga, štev. 236. Izobčen: Peter Jurič, c. 25530. Novo pristopli: Joseph Samarsia, c. 27787; Peter Predovich, c. 27788; Isak Vržič, c. 27789; Ilja Orlič, c. 27790; Mile Malkovich, c. 27791.

...Slovensko Hrvatska Sloga, štev. 241. Izobčen: oseph Pozek, c. 20924. Novo pristopil: Walter Balič, c. 27792.

...Stauntonski Slovenci, štev. 242. Novo pristopil: Jernej Lovšek, c. 27793.

...Prosveta, štev. 245. Novo pristopli: Peter Savurdič, c. Florian Pisheh, c. 27795; Peter Slimick, c. 27796.

...Soča, štev. 246. Novo pristopil: Matt Matko, c. 27797.

...Šopek Moči, štev. 247. Novo pristopli: Anton Strašišar, c. 27798; Joseph Ivančič, c. 27799.

...Cerkniško Jezero, štev. 248. Izobčen: Nick Ciko, c. 26669.

...Abraham Lincoln, štev. 252. Izobčeni: John Tevz, c. 22150; Frank Kotnik, c. 22156.

...Bratje Miru, štev. 253. Novo pristopli: John Turk, c. 27801; Mary Turk, c. 27800.

...Karl Marx, štev. 256. Izobčen: Valentin Salopek, c. 22174.

...Slovenski Bratje, štev. 258. Izobčen: Victor Badetič, c. 21427.

...Ljubezen Bratje, štev. 263. Novo pristopil: Tony Ujčič, c. 27802.

...Nanos, štev. 264. Novo pristopila: Mary Sinjur, c. 27803.

...Zdrami se Trpin, štev. 265. Odstopil: Joseph Kačer, c. 24055.

...Bratje Slovenci, štev. 267. Novo pristopli: Louis Maček, c. 27804; Frank Budna, c. 27805.

...Pri Majnik, štev. 268. Izobčeni: John Mohorič, c. 25221; John Hren, c. 25558; Frank Homar, c. 26289. Novo pristopil: Tony Kožar, c. 27806.

...Slovenska Straža, štev. 269. Novo pristopila: Anna Sustarich, c. 27807.

...George Washington, štev. 270. Izobčen: John Volk, c. 23408. Novo pristopli: oGorge Miloš, c. 27809; Boža Mavrin, c. 27808.

...Nova Sloboda, štev. 271. Novo pristopli: Nikola Bizich, c. 27810; Janko Džakula, c. 27811.

...Pomoč v Sili, štev. 277. Novo pristopil: Mijo Mihalič, c. 27812.

...Vila Velebita, štev. 284. Izobčeni: Paul Lukac, c. 23906; Anni Bratij, c. 12314.

...Slovenska Gorica, štev. 287. Izobčen: Frank Lavrič, c. 21021.

...Fredericktown, štev. 288. Novo pristopil: Joseph eLpšina, c. 27813.

...Avellski Vrh, štev. 292. Izobčen: Joseph Cendič, c. 24387. Novo pristopila: Aloisia Martinčič, c. 27814.

...Nova Domovina, štev. 295. Novo pristopli: Martin Gruden, c. 27816; Johana Mejak, c. 27815.

...Zvezda, štev. 297. Izobčen: Tony Tomšič, c. 25763. Novo pristopli: Jagoš Perovich, c. 27817; Peter Perović, c. 27818; Zoko Jovanović, c. 27819; George Jakselch, c. 27829; Peter Jurišić, c. 27821; Matt Korijan, c. 27822.

...Srebrna Gora, štev. 299. Izobčen: Frank Glavas, c. 25764.

...Napredni Slovenci, štev. 300. Novo pristopli: John Drobnič, c. 27823; Nikola Simulija, c. 27824.

...Naprej, štev. 307. Izobčen: Tony Lapanja, c. 24957. Umrl: Vaclav Pelc, c. 25259. Novo pristopli: Anton Pollack, c. 27825; Frank Ortovisky, c. 27826.

...Portojna, štev. 308. Izobčen: Mihael Kosens, c. 25091.

...Goreka Vila, štev. 309. Izobčena: Mary Crnković, c. 24978.

...Nanos, štev. 310. Novo pristopil: Fr. Martinčič, c. 27827.

...Vipavski Raj, štev. 312. Novo pristopli: Vincenc Elender, c. 27828; Emil Elender, c. 27829.

...Buhl, štev. 314. Izobčeni: Sam Paprika, c. 26934; Anton Belich, c. 26937.

...Canton, štev. 315. Izobčen: Frank Frane, c. 25782. Novo pristopli: John Hrvatin, c. 27830; Joseph Stambul, c. 27831; Božo Stipanović, c. 27832; Jasper Pališ, c. 27833.

...Sava, štev. 316. Novo pristopil: Joseph Raukar, c. 27834.

...Roža Naprednosti, štev. 320. Izobčena: Anna Lavrič, c. 25652.

...Lilija v Vrtu, štev. 322. Umrla: Mary Lovshin, c. 25796.

...Vila Velebita, štev. 323. Novo pristopli: George Jelich, c. 27835; Luka Gerovac, c. 27836; Nick Babich, c. 27837; Mile Perković, c. 27838.

...Slovenski Rudar, štev. 326. Izobčeni: Peter Glatz, c. 26468; Benjamin Mandrič, c. 26466.

...Zveza, štev. 328. Novo pristopil: Anton Martinčič, c. 27839.

...Napredni Bratje, štev. 330. Novo pristopil: Mike Kušelj, c. 27840.

...Cvet Življenja, štev. 332. Novo pristopil: Štefan Blažina, c. 27841.

...Bolja Bodočnost, štev. 334. Novo pristopli: George Grenko, c. 27842; Kuzma Žeželich, c. 27843.

...Napredni Slovenci, štev. 336. Novo pristopil: Anton Habjan, c. 27844.

NOVO društvo, štev. 337. "Marseilles" v Oakdalle, Pa. Novo pristopli: George Martinčič, c. 27846; Agnes Martinčič, c. 27845.

JOHN VERDERBAR,
gl. tajnik.

Naznanila in vabila

Clinton, Ind. — Naznanjam članom društva Skala, štev. 60. SNPJ., in drugim rojakom v naši okolici, da priredi omenjeno društvo slavnost enajstletnice dne 27. oktobra ob 7 uri zvečer v Crist Pasaventovi dvorani na sedmi ulici. (Italijanska dvorana). Tem potom vabimo sledeča bližnja društva, da se te slavnosti udeleže: Premogar, št. 16 S. S. M. Z., Združeni Balkan, št. 68 S. D. P. Z., društvo sv. Barbare, št. 94, Prijaznost, št. 305 S. N. P. J., Studenček pod skalo, št. 213 S. N. P. J., Delavski Venec, št. 221 S. N. P. J. in vse druge rojake iz te okolice. — Zabava bo obilo, torej ne zamudite tega večera. — Na svidjenje 27. oktobra. — Veselični odbor.

Cleveland, O. — Naznanjam članom in članicam društva Tabor, št. 139 SNPJ., da sem prisiljen pustiti tajniški posel vsled odhoda v vojaško službo. — V vseh zadevah, tikajočih se tajnika, se obrnite na brata Mike Erjavca, 2741 Comercial Ave., ki je izvoljen za začasnega tajnika. — Pozdrav vsem članom in članicam SNPJ., in naročnikom Prosvete v Chillicothe, Ohio. — John Prelc, bivši tajnik.

Collinwood, O. — Slovenski Soc. klub št. 49 priredi dne 3. novembra ob polosmih zvečer ljudski shod v Kunčičevi dvorani. Govoril bode sodrug E. Kristan iz Chicaga. Ker se v naši naselbini le redkokdaj vrše politični shodi v slovenskem jeziku, zato uljudno vabimo vse slov. občinstvo, da se tega shoda udeleži v obilnem številu. — Odbor.

Garrettsville, Ohio. — Naznanilo:— Društvo uLader-Adamič, št. 294 SNPJ., je na zadnji redni mesečni seji izvolilo novega blagajnika Steve Dolgana, box 75 ½ R. 25 R. F. D., Garrettsville, O. — Izvolili smo tudi novega zdravnika, J. A. Millerja v Garrettsville, O. Ker je naš stari blagajnik Josip Jevc odpotoval drugam za delom, smo bili primorani izbrati novega blagajnika. Tudi smo morali izbrati druge prostore za seje, ki se bodo v bodoče vršile v prostorih brata Frank Charca. Toliko v pojasnilo članom, ki niso bili navzoči pri zadnji seji. — Vaš za napredek SNPJ., Martin Bolka, predsednik.

Chicago, Ill. — Opozarjam člane društva Narodni Vitezi, št. 39 SNPJ., naj redneje prihajajo k društvenim sejam. Seje se vrše samo enkrat na mesec, vsled tega bi ne bilo težko udeležiti se seje; na dnevnemu redu imamo vedno kake važne točke, ki jih je le težko reševati s malim številom navzočih članov. — Blagovolite pri plačevanju svojega assesmenta upoštevati, da je razpisan izredni assesment v bolniški sklad. — Vsi, ki ste naročili skupno sliko članov našega društva, pridite gotovo na sejo 28. t. m. kjer dobi vsak svojo. — Nadalje vas opozarjam, da redneje plačujete assesment, da v slučaju nesreče ne boste oškodovani. — John Koren, tajnik.

New Duluth, Minn. — Naznanjam članom društva Leo Tolstoj, štev. 205 SNPJ., da se bodo zanaprej seje našega društva vršile na Commonwealth Ave., v prostorih nad trgovinom Burger and Schul, vsako prvo nedeljo v mesecu ob polosmih zvečer. Upoštevajte to in udeležujte se sej polnoštevilno, kajti prostora bo dovolj v novih prostorih. — Odsiljevim članom tudi naznanjam, da sem prevzel tajniški urad; v vseh društvenih zadevah naj se v bodoče obračajo na spodnji naslov. — Ne pozabite pogledati na rudečo številko na jednotinemu koledariju (24), kajti ta vas opomni do kdaj mora biti vaš assesment v rokah tajnika. — John Kobi, 204—97th Ave., W. New Duluth, Minn.

Johnstown, Pa. — Društvo Adrija, št. 3 SNPJ., je na svoji zadnji redni seji podpiralo predlog društva Ilirija, št. 28 SNPJ., glede premenitve bolniških razredov po skladih. Naše društvo stoji na stališču, da je edino pravično, da vsak sklad pokrije deficit v skladu, v katerem nastane.

Nadalje podpira naše društvo oba predloga društva Naprej, št. 5 SNPJ., v Cleveland, O. Naše društvo se z vsemi temi predlogi popolnoma strinja in prosi tudi ostala društva, da pripomorejo tem predlogom, da pridejo na splošno glasovanje.

Društveni odbor.

Terre Haute, Ind. — Še enkrat pozivam člane društva S. N. P. D. št. 221 S. N. P. J., naj se vsaj nekoliko številneje udeležujejo sej, če hočete, da bo naše društvo napredovalo. Zadnjič je bilo samo sedem članov na seji. S tako malim številom se ne more ukrepati ničesar koristnega v prospeh društva. — Nadalje, vsakdo, ki je določen za bolniškega obiskovalca, naj tudi vestno vrši svoj posel. Upoštevajte to. — P. Žnidaršič, tajnik.

Piney Fork, O. — Društvo Novo Leto št. 176 S. N. P. J. vabi slovensko občinstvo iz te okolice na udeležbo veselice, ki jo priredimo dne 27. oktobra ob 7. uri zvečer v T. Kendarjevih prostorih v korist društvene blagajne. — J. Černilogar, tajnik.

Orient, Pa. — Naznanjam članom društva Slovenski Delavec št. 85 S. N. P. J., da se zanesljivo zbero pri bratu predsedniku v Republic, Pa., dne 28. oktobra. Od tam odkorakamo v Masontown, kjer nas po pričakovalo hrvatsko društvo iz Edenborna. Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da se moramo udeležiti tega pohoda vsi člani. Izvzeti so samo bolniki in tisti, ki žive daleč od društva. — Seja se bo vršila kakor navadno, prvo nedeljo v mesecu. — Anton Crnković.

Waukegan, Ill. — Pozivam članice društva Moška Jednakopravnost, št. 119 S. N. P. J., da se vse udeleže seje dne 28. oktobra. Kot že veste, je razpisan izredni assesment v bolniški sklad za tri mesece. Na ti seji bomo sklepale, da li plačamo ta assesment iz društvene blagajne ali vsaka iz svojega žepa. Ker imamo poleg tega tudi dosti drugih stroškov, je potreba, da se nekaj ukrene. Na dnevnem redu bo tudi veselica, ki jo nameravamo prirediti v korist Slov. N. Doma. Torej ne pozabite udeležiti se te seje. — S sestarskim pozdravom Frances Langenvaltar, tajnica.

La Salle, Ill. — Obveščam vse člane družbe Slovenski Narodni Dom, da se zanesljivo udeleže redne mesečne seje v nedeljo 28. t. m. Na dnevnem redu bo volitev enega novega direktorja na mesto prejšnjega tajnika V. J. Brglesa, ki odšel na daljše potovanje. — John Vogrich, začasni tajnik.

"PROSVETA" prinaša cenjene vesti, zanimive članke in lepe povesti vsak dan, ne samo ob srodah. Naročite se!

ULJUDNO PROSIMO

vse posameznike in Slovenske dramatične klube, ako ima kateri 11. snopič 'Zbirke ljudskih iger' (igra Repoštev), da nam istega proda ali pa posodi za par tednov, za kar radi plačamo. Pišite ali pa pošljite zvezek na naslov: Frank Potočar, 372 66th Ave., West Allis, Wis. (3x)

KJE JE?

Artur Novak, doma iz Radovljice na Gorenjskem. Nahaja se nekje v Združenih državah in če kdo čitateljev ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, ali pa če bo sam čital ta oglas, naj piše na naslov: **Joseph Palman, Gen. Del., Chicago, Ill.**

RABIMO: Šaft sinkerje, nakladalce, delavce, drilače, mizarje, kovače in kuharje za Buckeye Coal Co. v Huron, Pa., blizo Masontown, in se lahko pripeljete s karo iz Uniontown, Pa. Dobre hiše, kampe za hrano; samci lahko dobe board. Deveturno delo. **Plače:** Drilerji 50c, šovlerji 44½c, delavci 33c, mizarji 65c, kovači 50c na uro, kuharji pa $2.00 na dan. Bonus damo šaft sinkerjem 50 centov in navadnim delavcem pa 25c dnevno. Delavci delajo 11 nadur na dva tedna. Zglasite se pri **Buckeye Coal Co., Huron, Pa.**

60 PREMOGARJEV POTREBUJEMO.

Samce, ne oženjene.

ATLANTIC COAL MINING CO., WEST NOSHANNON, PA.

Naš rov je v bližini Houtzdale, Pa., precej živahno in lepo mesto poleg Pennsylvanije in New York Central R. R. železnice.

Zračni rov. Rabijo se Acetylen svetilke, ni škrlevine, ne kamenja. Za delo s pikom plačamo po $1.25 od tone. Stalno delo, naši stalni premogarji zaslužijo od $80 in do $100 na dva tedna.

Houtzdale je krasno mestece in tu je dosti po ceni stanovanj in za hrano za samce, šole, cerkve in druga zabava.

Pridite osebno ali pa pišite za nadaljša pojasnila na Atlantic Coal Mining Company, Philipsburg, Pa.

VELIKI SLOVENSKO - ANGLEŠKI TOLMAČ. Knjiga obsega poleg slov.-angl. slovnice, slov.-angl. razgovore za vsakdajne potrebe, navodilo za angleško pisavo, spisovanje angleških pisem in kako se postane amerikanski državljan. Vrhu tega ima knjiga dosdaj največji slov.-angl. in angl. slovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za priučenje angleščine in ne bi smelo biti slovenskega naseljenca ki bi te knjige ne imel.

Knjiga trdo in okusno v platno vezana (430 strani), velja $2.00 in je dobiti pri

V. J. Kubelka,
533 W. 145th St., New York, N. Y.
Pišite po cenik slovenskih knjig.

Glavni urad Tel. Lawndale 2099
Stavbinske in posojilne društvo "PRIKLAD".

FRANK KRENEK
IZVRSTNA POSTREŽBA
vogal 27. ulice in Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

FRANK BREGANT
Se priporoča rojakom in znancem za obilen obisk. Prenočišče, dobra pijača in fine smodke. Točna in dobra postrežba.
(Tel. Hanover 4980.)
233 Reed St., Milwaukee, Wis.

POZOR!

Ponaredbe so nevarne v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte svojega zdravja s ponaredbami. Naš sloviti krvni čaj je povzročil, da ga skušaje ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlichov Bolgarski Krvni Čaj. Znamka na vsakem zavitku je H.H. Von Schlich. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg, Pittsburgh, Pa.

Pet mesecev zadostuje navoj, ki ga pošljemo za $1.00 vgotovini, znamkah, ali Money orderu. Ako hočete pošiljatev zavarovati pošljite 10c več.

KUPITE SI DOM

v Bridgeville in odplačujte ga kot rent.

Na prodaj imamo 7 lepih hiš in 500 lotov.

Pogoji so ugodni in lahki.

Priporočam se rojakom za vsa notarska dela in zavarovanje proti ognju.

Pojasnila in nasvete zastonj.

Naslov:

FRANK SCURICH

335 Presley Road Bridgeville, Pa.

Pri prehladih

vdrgnite vrat in prsa, kakor tudi stopala s

Dr. Richter-jevem

PAIN-EXPELLER

Učinkuje takoj olajšljivo in prijetno.

Jedino pravi s varstveno znamko sidra.

35c. in 65c. v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street. New York, N. Y.

Virginia, Minn. Ely, Minn.

Se priporočamo v obisk

SAVOLAINEN CO.

Zlatarji in druge srebernine.

29 East Superior Street.

DULUTH, MINN.

Nasledniki

Erd's Jewelry Store.

Rojaki pozor!

Pri meni dobite raznovrstne smodke, duhan in drugi tobak. — Slaščice in raznovrstni drugi sladkor. — Cenjenim rojakom se priporočam za poset in naročila.

LOUIS SARDAČ,

Tel. Canal 1382

2228 Blue Island Av., Chicago, Ill.

Prijateljem iger.

Izšla je knjižica: "Dve šaloigri." Knjižica vsebuje torej dve igri in stane samo 25c. Ker pa je knjižica izšla le v omejenem številu, naj jo hitro naročijo oni, kateri nameravajo prirejati igre, da zaloga prej ne poide.

Naročilom je priložiti denar.

Dobi se pri: **F. S. Tauchar**, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo., ali pa: **A. J. Terbovec**, box 1, Cicero, Ill.

Iščem agenta.

Dobra prilika se nudi slovencu, kateri bi hotel prevzeti agencijo za moje nove vrste **GRAMOFONE**. Za nadaljna pojasnila obrnite se osebno ali pa pismeno na naslov:

FRANK HREN & CO.,

14 W. Kinzie St., Chicago, Ill.

J. S. JABLONSKI, Fotograf

6122 St. Clair Ave. :::: 2303 Professor Ave.

CLEVELAND :: :: :: OHIO

Ali veste, kaj se godi dnevno po svetu? Ako ne, potem je to vaša krivda. Vse lahko izveste, ako se naročite na dnevnik "PROSVETA"! Prinaša svetovne novice in dnevne ameriške vesti. — List stane za celo leto $3.00, pol leta $1.50. — Zastopniki so vsi društveni tajniki in še drugi pooblaščenci. — Naslov za "PROSVETO" je

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

KDOR rabi fine nedeljske, delavske ali spodnje srajce, kravate, nogavice, ovratnike, žepne robce, naramnice, klobuke, čepice, pase, gumbe sweater coats in Jersey i. t. d. naj se obrne na:

Belaj & Močnik

Trgovina

in

krojačnica

6205 ST. CLAIR AVENUE

CLEVELAND, OHIO

Izdelujemo obleke po meri in najnovejšem kroju. Cene nizke. Postrežba točna.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Ako vam je naročnina potekla, jo ponovite, če hočete, da se vam list ne ustavi.

Agitirajte za svoj delavski list "Prosveta"; čimveč imamo naročnikov, temlažje se izhaja s stroški. Na delo člani Slovenske narodne podporne jednote za vsaj še en TISOČ novih naročnikov. Zima se bliža in dolgi večeri; ta čas se najboljše uporabijo s čitanjem dobrega lista, ki je v izobrazbo in zabavo.

KNJIGA

Pot k zdravju

bode kmalo pošla, kateri rojakov jo še nima, naj jo čim prej naroči. — Pošilja se brezplačno in poštnine prosto. —

Ta knjiga poučuje kako se čuvati pred raznimi boleznimi in kako že obstoječe z malimi stroški odstraniti. Ona je koristen svetovalec za moža in ženo, deklico in mladeniča.

Pismo z različno pisanimi imeni in naslovi pošiljajte na:

The Partos Pharmacy

160 — 2nd Ave. New York, N. Y.

M. WEINZIERL

Zlatnina in splošna trgovina.

Zastopnik za Ford in Metz Automobile.

ELY, MINN.

Naznanilo.

Vsem cenjenim slovencem in Slovenkam v Clevelandu in okolici se najtopleje priporočam, pri nakupu raznovrstne ženske in ortočje obleke, sukenj, spodnje obleke, nogavice, itd. Sveže blago, nizke cene, točna postrežba.

BENNO B. LEUSTIG

6424 St. Clair Ave.,

Cleveland, O.

Piše Gregor Korobač pl. Gajžla.

Tako težak, trd in natlačen s pusto jesensko meglo bil je zrak, da ga je komaj rezal lemež mojega luftšifa. Toliko, da sem prifrfotal iz Cicero doli na Blue Island cesto, ko mi je že zmanjkalo sape in gazolina. Obrnem se do prvega luftinženirja, ki sem ga srečal in ga vprašam, kje bi se dobilo nekoliko potrebne energije zame in mojo zračno barko. Vestè, barko voziti kar na suhem ni igrača. Možak mi pokaže Pilsen Auditorium, kjer so se skozi okna ravno vsipali sladki zvoki znane narodne: "Cvetočih deklic prsa bela in njih poljubi kakor med, kako bi duša ne drhtela..." Privezal sem luftšif za kljuko in vstopil v dvorano, kjer se je ravno vršila vesela vinska trgatev. Na trsji in hrastovih vejah je zorelo medeno grozdje, duhteče s finimi dlačicami porastle breskve, hruške, oranče, buče in ne vem kaj še. Iz skrivnostnih studencev tekel je sladki mošt in v senčnih zatišjih videl sem bogato letino rozinovih potic in krofov, ki so izgledali tako zapeljivo kot bele grudi tistih porednic, o kterih pravi pesem, da "brez njih je prazen svet!" Od sosedne mize sem vjel necenzurirano pripombo, da "somebody kisses the misses and somebody misses the kisses," nakar sem dejal tovarišu, da jaz sem neoporečno med zadnjimi in vprašal, če misli, da je kak 'čenč' postati somebody prve vrste. "Čemu bi se fantič v nevarnost podajal, čez Saveo v vas hodil, ko plavat ne znaš," me posvari tovariš. "Poljubavanje je nesanitarno, zdravju škodljivo in celo življenju nevarno. Nek moj prijatelj je samo enkrat poljubil hčerko bogatega tovarnarja, pri tem ga je iznenadil njen oče in zdaj revež že tri tedne zdihuje v bolnišnici. Nima samo počenega srca, ampak tudi nekaj reber in črepinjo." Jaz sem si nauk tovariša k srcu vzel in tako se je zgodilo, da sem ostal ves večer "somebody" zadnje vrste. Odhajajoč sem vjel velikanskega mačka, ki ni imel ne brk ne kocin, pač pa cel orkester nahodov in katarov, ki so bučali kot morje Adrijansko. Poslovil se je šele čez tri dni, ne da bi board plačal.

Četrti dan se je indijansko poletje vrnilo s počitnic, revmatizem v sklepih moje zračne barke je odjenjal in jaz sem poletel proti jugu inšpicirat kansaške solnčne rože. Pristal sem v Franklinu in se najprej "meldal" v pisarni Oberavstrijaka, ki je zgubil svoje cenjeno ime. Ko sem mu povedal, da sem v diplomatični službi, izročil mi je ferman v obliki ultimatuma in mi ukazal, da ga takoj ponesem uredniku Prosvete. Vedoč, da "Befehl muss befolgt werden," sem pokorno salutiral in odfrčal s fermanom, ki se je glasil približno takole: "Mi Oberaustrijak brez imena, oboževalec pikelhavbe itd .itd. itd. slavnemu uredništvu generalno klofuto, sestavljeno v Rožni Dolini suhega Kansasa, 13. kozoprska v svetem letu 1348 po Mohamedu. V vseh deželah je navada, da ima celo vsaka koza svoje ime, jáz ga pa ne maram imeti, ker vem, da bi se strieu Samu tako dopadlo, da bi mi takoj preskrbel dosmrtno pokojnino pri tolčenju kamenja. Slavno uredništvo naj torej ne vprašuje po imenu, dasi sem ga imel, ko sem prišel v to deželo. Edino v Avstriji, tem zemeljskem paradižu so vredni slišati moje cenjeno ime. Amerika je dežela trpljenja, stradanja, lopovščin in grafta, zato jo sovražim. Niti toliko ne dam nanjo, da bi si skušal dobiti državljanstvo in na volilni dan pomagal napraviti kaj boljšega s te dežele. Naj jo le vrag pocitra, tam kjer je! Navadni ljudje, kterim se ta dežela ne dopade, se sicer vrnejo v deželo vseh dobrot, kjer se cedi med in mleko, v blaženo Avstrijo, jaz pa nisem eden tistih navadnih. Jaz hočem živeti tu samo zato, ker je tako salamensko zamč, ker hočem delati pokoro. Imel sem že tisoč prilik vrniti se v sladka avstrijska nebesa, ker pred vojno so pluli parniki regularno vsak dan, pa nisem hotel. Sicer ni nič čudnega, če je tu tako slabo. Vzemite na primer kako draga je svinjetina zaradi teh požrešnih farmarjev, ki prešiče redijo. V Avstriji je vse drugače. Že pred vojno je bilo n. pr. pri vsaki stotniji ali bateriji toliko titularnih svinj, kolikor vojakov. Zdaj pa pomislite koliko vojaštva ima Avstrija sedaj! Ampak jaz ne grem nazaj v Avstrijo, čeprav je tam stokrat boljše, ker hočem tu delati pokoro in sfiksati vas časnikarske idijote. Ukazujem torej sledeče: Slovenska Narodna Podporna Jednota se mora prekrstiti v Avstrijsko Jednoto. List se mora imenovati K. u. k. Prosveta in nositi na čelni strani pikelhavbo na črnorumenem polju. Ker avstrijski esperanto še ni gotov in vzdržuje Prosveto "avstrijsko" ljudstvo (Gee whiz! opom. reporterja), mora biti pisana v sledečih jezikih: nemškem, madžarskem, rusinskem, poljskem češkem, slovenskem, hrvatskem, rumunskem, srbskem, židovskem, turškem, italjanskem, kočevskem in grškem. Vsi ti jeziki se namreč v Avstriji govore in če hočemo biti pravi patrijotični Avstrijci, moramo držati z vsemi narodi, ktere obkroža črnorumeni plot. Samoumevno je tudi, da bo treba poleg latinice rabiti tudi cirilico, nemški in grški pravopis in židovske in turške sekirice ali note. Oglašati se sme v listu vse, od žavbe za brke pa do zadnje vaške banke, iz posebne milosti, tudi Kasparjevo, pod nobenim pogojem pa se ne sme oglašati Liberty-bondov, ker nimajo druge varnosti kot sto miljonov Yankeejev za seboj. Na Zahvalni dan Lincolnov in Washingtonov rojstni dan pa 4. julij se ne sme praznovati, pač pa mora cel štab k maši o svetem Korlu, Vilčetu, Nandetu in Mehmetu. Vsem vladnim naredbam in zakonom se je treba z vso silo upreti, ne glede na to če gre v luknjo ves uredniški štab in vseh sedemnajst tisoč čitateljev lista in ne glede nato če se Prosveta nekega lepega jutra znajde na pokopališču poleg blagopokojnega Slov. Naroda. Na grob bom položil venec duhteče fibre in se v pest smejal vsem ameriškem sodnijam. Saj me ne morejo kaznovati, ker sem Avstrijak in poleg tega še brez imena. Mi avstrijski ljudje (o jemnasta v sami srajci! opom. report.) vas podpiramo in plačujemo in veseli bodite, gospodine redakter, da vas pustimo živeti. (Holy smoke, Jože beži! nasvet Gajžle). Štirinajst dni odloga vam dam. Ako se v tem času ne poboljšate in ne začnete hvaliti naše mile Avstrije (o, vi sveti bogovi! vsklik report.) pa nemških in avstrijskih junaštev v Srbiji, Belgiji, na Poljskem in pri Lusitaniji, vam pošljem svileno vrvico ali pa poziv, da izvršite karakiri! —

Ko je urednik ta ultimatum prečital, je skočil po koci in zakričal: "Če ga ni obsedel tajfel fiber, je pa . . .! . . .!!! — !!!..! . . . ." (Besedilo morate uganiti, ker cenzura ne dovoli drugače kot šifrirano). Trenotek po nevihti pa se je ultimatum znašel "spurlos versenkt" v uredniškem košu.

Gajžla.

ČAS.

Edina Slovenska revija izhaja mesečno na 36 straneh in velja za vse leto $2. Čas, 2711 S. Millard Ave. Chicago, Ill.

FRANK FUZER

Pri meni se dobi stanovanje in hrana ob vsaki priliki. Posebno pozornost obračam do potnikov. Dobra in točna postrežba.

228 Reed St.—Tel. Han. 3843 y.

MILWAUKEE, WISC.

James F. Stepina, predsednik.
Christian R. Walleck, I. podpreds.
Emanuel Beranek, II. podpreds.
Adolph J. Krasa, blagajnik.

AMERICAN STATE BANK

Ravnateljski odbor: Michael Zimmer, st., Emanuel Beranek, Dr. Anton Blazhnik, Abel Davis, John Fucik, A. V. Geringer, John C. Krasa, James F. Stepina, C. R. Walleck

AMERICAN STATE BANK

1825—27 Blue Island Ave., blizu 18-ste ulice.

CHICAGO, ILL.

Glavnica in prebitek $500,00

ODPRTO: Pondeljek in v četrtek do 8½ zvečer, vse druge dneve pa do 5½ popoldne.

POZOR!

Radi nestalnosti cen kronske vrednosti, nam je nemogoče odrediti stalno ceno. Pošiljali bodemo denar še nadalje po najnižjih cenah tekoče vrednosti kron. Uprašajte, ali nam pa pišite za cene.

Večje svote še po nižjih cenah.

Pošiljamo denar v stari kraj in jamčimo da se pošteno izplača ali pa Vam vrnemo.

Direktna zveza s Prvo Hrvatsko hranilnico in posojilnico v Zagrebu in njenimi podružnicami.

Pošiljamo denar vojnim vjetnikom v Srbijo, Rusijo, Anglijo in Francosko.

Govorimo vse slovanske jezike.

PAZITE IN HRANITE

Narodni izrek pravi: "Pazite na vaš beli denar za črne dneve." To pomenja toliko kakor prvo pazite in hranite dokler ste še zdravi in mladi, da boste imeli nekaj za stara in onemogla leta.

Vsak človek mora paziti in hraniti, ko le to je edina pot, ki vas vodi v neodvisnost. Prvi dolar, ki ga date nastran, se lahko ceni kot itemeljni kamen poslopja za katerim vsaki stremi. Dobro je vedno imeti na pametu narodni izrek ki pravi: "Zrno do zrna pogača: kamen na kamen palača". Najtežje je početek ali brez početka ni nikdar ničesar. Zatorej pričnite vlagati vaš denar še danes, ampak pazite, da ga nalagate v gotovo in varno banko. Z vlogo enega dolarja dobite vašo bančno knjižico.

Mi sprejemamo denar na hranilno vlogo in plačamo po 3% obresti od njega.

Pošiljamo denar v Italijo, Rusijo in Francosko.

Prodajemo prve posojilne mortgage (markeče) in dajemo v najem varne hranilne predale.

Sprejemo upise za parobrodno potovanje v staro domovino po vojni.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Kapital, vloge in prebitek znaša nad $6,000,000.

Edina Slovenska Tvrdka

Zastave, regalije, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za društ. in p

Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske cenike pošiljamo zastonj.

F. KERŽE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, I

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2146-48-50 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. — — — — — — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

FRANK STONICH

brat zlatarjev Jacoba in Johna Stonicha, se priporoča cenjenim rojakom širom Amerike.

Kadar potrebujete ali kupujete zlatnino n. pr. ure, verižice, prstane, broške itd., se obrnite name, ker bodete dobili blago prve vrste.

VSE GARANTIRANO!

V zalogi imam znake, prstane, priveske, broške raznih jednot in sveč.

FRANK STONICH

7 W. Madison St., Savings Bank Bldg., Rm. 605, CHICAGO, ILL.

ST. CLAIR AV. JEWELRY

JOSEPH MARINČIČ, lastnik.

5805 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Slovenska trgovina s urami, zlatnino, brilanti, Columbia gramophonske plošče različnih jezikov, sprejemam v popravilo ure, zlatnino gramofone vse kar se tiče te stroke, delo jamčim. Kadar želite kupiti uro, zlatnino ali gramofon uprašajte mene za cene, stane vas samo še po pošti, prihranite si stem dolarje. Ne pozabite geslo "svoj k svojim". Se priporočam. JOSEPH MARINČIČ, zlatar, 5805 St. Clair Ave.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Cenjenemu občinstvu v Clevelandu in okolici, da sem preselil moje trgovino v nove moderno vrejene prostore na 6217 St. Clair Ave.

Priporočam se cenjenim odjemalcem ter občinstvu sploh za nakup moške in deške opravе.

Popolna zaloga moške oprave za delo in praznik. Moderna krojačnica. Točna postrežba, delo jamčeno, cene zmerne.

Priporoča se

JOHN GORNIK,

6217 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.